

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

#YEREL
KALKINMA
HAMLESİ

BEBKA[®]
Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı

2025 Yılı Fizibilite Desteği Programı

REFERANS NO: TR41/25/FZD

bebka.org.tr

UYARI!

Fizibilite desteği bir proje teklif çağrısı değildir. Bu nedenle, fizibilite destek talepleri ajansa ulaştığı tarihten itibaren en fazla **bir ay** içerisinde teknik ve mali açıdan değerlendirilecek ve başarılı bulunan başvurular destek kararı için ilk yönetim kurulu toplantısında gündeme alınarak onaylanmak üzere yönetim kuruluna sunulacaktır.

Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı yönetim kurulunun vereceği destek kararları neticesinde program için ayrılmış olan toplam destek bütçesinin başarılı bulunan tekliflere tahsis edilmesinden sonra başvuru kabulüne son verilecektir. Bu bakımdan başvuru sahiplerinin Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi (KAYS) üzerinden elektronik olarak yapacakları başvuru için son tarih **31 Aralık 2025 Saat 17:00**, taahhütnamelerin KAYS üzerinden e-imza ile imzalanması veya çıktısının ıslak imzalı olarak Ajansa iletilmesi için **son tarih ise 31 Aralık 2025 Saat 17:00** tarihi belirlenmiş olmakla birlikte başvuru sahiplerinin tekliflerini sunmak için belirtilen son tarihi beklememeleri önerilir.

KAYS Üzerinden Son Başvuru Tarihi: 31 Aralık 2025 Saat 17:00

Taahhütname Teslimi için Son Tarih¹: 31 Aralık 2025 Saat 17:00

¹ Her başvuru KAYS üzerinden üretilen taahhütnamenin imzalanması ile tamamlanır. Taahhütnamenin e-imza ile imzalanması esastır. Taahhütnamenin e-imza ile imzalanması **taahhütname son tarihine** kadar tamamlanır. Taahhütnamenin e-imza ile imzalanmadığı hallerde, taahhütname başvuru sahibi tarafından ıslak imzalı olarak elden veya posta yolu ile **taahhütname son teslim tarihine** kadar Ajans'a iletilir.

İÇİNDEKİLER

PROGRAM KÜNYESİ	3
1. FİZİBİLİTE DESTEĞİ PROGRAMI	5
1.1. Giriş	5
1.2. Programın Amacı ve Öncelikleri	6
1.3. Ajans Tarafından Sağlanacak Mali Kaynak	10
2. PROGRAMA İLİŞKİN KURALLAR	11
2.1. Uygunluk Kriterleri	12
2.1.1. Başvuru Sahiplerinin Uygunluğu: Kimler Başvurabilir?	12
2.1.2. Ortaklıklar ve Ortakların Uygunluğu	15
2.1.3. Faaliyetlerin Uygunluğu: Destek Başvurusu Yapılabilecek Projeler	17
2.2. Başvuru Şekli ve Yapılacak İşlemler	21
2.2.1. Başvuru Şekli	21
2.2.2. Başvuruların Alınması için Son Tarih	26
2.2.3. Daha Fazla Bilgi Almak İçin	26
2.3. Başvuruların Değerlendirilmesi ve Seçilmesi	27
2.3.1. Ön İnceleme	27
2.3.2. Teknik ve Mali Değerlendirme	29
2.4. Değerlendirme Sonuçlarının Bildirilmesi	31
2.4.1. Bildirimin İçeriği	31
2.4.2. Öngörülen Zaman Çizelgesi	31
2.5. Sözleşme İmzalanması ve Uygulama Koşulları	31
2.6. Program Düzeyi Performans Göstergeleri	36
3. EKLER	36

TANIMLAR

Bu Rehberde geçen;

Ajans: Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansını

Başvuru Rehberi: Ajans tarafından başvuru sahipleri için hazırlanan, destekten yararlanabilecek gerçek ve tüzel kişileri, başvuruda bulunabileceklerde aranan şartları, başvuru ve yararlanma şekil ve şartlarını, desteklenecek faaliyet alanları ve proje konularını, destekten karşılanabilecek uygun maliyetleri, seçim ve değerlendirme kriterlerini, eş finansman yükümlülüklerini, standart başvuru belgelerini ve diğer gerekli bilgileri açıklayan rehber belgeyi

Başvuru Sahibi: Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde ajanstan proje veya faaliyet desteği almak üzere ajansa başvuran gerçek veya tüzel kişileri

Bölge: TR41 Bölgesini (Bursa, Eskişehir ve Bilecik illeri)

Bölge Planı: Ajans tarafından hazırlanan TR41 Bursa Eskişehir Bilecik 2024-2028 Bölge Planı'nı

Değerlendirme Komisyonu: Genel Sekreter başkanlığında ilgili Ajans uzmanlarından oluşturulan ve Ajansa sunulan faaliyet tekliflerinin ön incelemesi ile teknik ve mali değerlendirmesini gerçekleştiren komisyonu

Elektronik Ortam: Ajanslar arası uygulama birliğini sağlamak amacıyla ajansların; yatırım destekleme, proje destekleme, çalışma programı, bütçe, muhasebe, insan kaynakları, performans ölçme faaliyetleri ile ilgili ve ilişkili gerçek ve tüzel kişilerin ihtiyaç duyulan veri ve bilgilerinin muhafaza edildiği, veri tabanı başta olmak üzere iş ve işlemlerin yürütüldüğü e-devlet hizmeti olan Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemini

<https://kaysuygulama.sanayi.gov.tr/Kays/KaysIstemci/giris.jsp>

Eş finansman: Ajans tarafından desteklenen proje veya faaliyetlerde harcanmak üzere, yararlanıcı tarafından sağlanması taahhüt edilen nakdi katkıyı

Fizibilite Çalışması: Yatırım kararları öncesinde planlanan yatırımın yatırıma değer olup olmadığını, ne ölçüde ekonomik/sosyal fayda sağlayabileceğini ortaya koymak için yatırım projesi ile ilgili önemli bütün hususların değerlendirilmesi amacıyla yapılan çalışmaları

Genel Sekreter: Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı Genel Sekreterini

İştirakçi: Desteğe konu proje veya faaliyetin yürütülmesi sürecinde veya sonucunda, doğrudan fayda veya menfaat elde etmeden yararlanıcıya projenin yürütülmesinde katkıda bulunan ve ilgili başvuru belgelerinde açıkça belirtilen gerçek veya tüzel kişiyi

Mali Destek: Desteklenecek proje veya faaliyetlerin gider bütçelerinin, belirlenecek oranlarda ajans tarafından karşılanması amacını güden nakdi ödemeyi

Menfaat İlişkisi: Proje veya faaliyetin hazırlığı, değerlendirilmesi, seçimi, onayı, teknik açıdan desteklenmesi ve izlenmesi aşamalarında görev alanların görevlerinin gizliliğini veya tarafsızlığını, kendilerine, yararlanıcılara ya da başkalarına maddi veya manevi yönden haksız menfaat temini bakımından etkileyebilecek her türlü durumu

Ortak: Desteğe konu proje veya faaliyetin yürütülmesi sürecinde veya sonucunda doğrudan veya dolaylı fayda veya menfaat elde ederek, bunun karşılığında yararlanıcıya projenin yürütülmesinde katkıda bulunan, Destek Yönetimi Kılavuzunda gösterilen ortaklık beyannamesini veren ve ilgili başvuru belgelerinde açıkça belirtilen gerçek veya tüzel kişiyi

Proje: Destekten yararlanmak üzere Ajansa sunulan belli bir amaca odaklanmış, bütçesi ile bütünlük arz eden, belirli süreli ve düzenli faaliyetler bütünü

Proje Hesabı: Mali desteğe hak kazanan yararlanıcı ve/veya ortağı tarafından projeye özel olarak açılan, ajans tarafından sağlanan mali desteğin ve sözleşmede belirtilmesi halinde yararlanıcı eş finansmanının da aktarıldığı banka hesabını

Sonuç Odaklı Program (SOP): Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliğinde belirtilen bölgesel program tanımına uygun olarak, stratejik olarak belirlenmiş kalkınma hedeflerini yakalamak üzere, belirli bir sektör, tema veya mekânda kalkınma sonuçları elde etmek amacıyla alt program, tedbir, proje ve faaliyetleri içeren, nitelikli analize dayanan, ilgili kurumlarla iş birliği halinde hazırlanan, ölçülebilir sonuç ve çıktı hedefleri olan orta vadeli (tercihen 3 yıllık) programları

Sözleşme: Destekten yararlanma ilke ve kurallarını, ödeme usul ve esaslarını, tarafların hak ve yükümlülüklerini ve bu yükümlülüklerin ihlalinin sonuç ve müeyyidelerini düzenleyen anlaşmayı ve eklerini

Usulsüzlük: Proje uygulaması sırasında veya öncesinde; yanlış veya yanıltıcı bildirimde bulunmak, sahtecilik yapmak, hile ve dolanlı hareketlerde bulunmak ve Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği ile bunu tamamlayıcı nitelikte hazırlanan her türlü belge ve düzenlemede belirtilen ilke ve kurallara aykırı olarak sözleşmede değişiklik yapmak gibi sözleşme ilişkisini ihlal eden fiil ve davranışları

Yararlanıcı: Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde ajanstan destek almaya hak kazanan gerçek veya tüzel kişileri

Yasal Temsilci: Başvuru sahibinin yetkili karar organının doğrudan faaliyet desteği başvurusunda bulunmak için belirlediği, başvuru sahibinin beyanını ve proje ile ilgili belgeleri imzalamaya yetkili olan kişiyi

ifade eder.

PROGRAM KÜNYESİ

PROGRAMIN ADI	2025 YILI FİZİBİLİTE DESTEĞİ PROGRAMI
REFERANS NO	TR41-25-FZD
PROGRAMIN AMACI	TR41 Bölgesi'nin kalkınması ve rekabet gücü açısından önemli fırsatlardan yararlanılmasına, bölge ekonomisine yönelik tehdit ve risklerin önlenmesine, Ajansın sonuç odaklı programları çerçevesinde bölgenin yenilikçilik ve girişimcilik kapasitesinin geliştirilmesine yönelik yatırım projelerinin fizibilite çalışmalarının desteklenmesi
PROGRAMIN ÖNCELİKLERİ	<p>Öncelik 1: Yenilik ve Verimlilik</p> <p>Bölgede Ar-Ge ve yenilik odaklı, rekabetçi üretim ve hizmet süreçlerinin yaygınlaştırılması, kaynakların verimli ve etkin kullanımının sağlanmasına yönelik fizibilitelerin hazırlanması</p> <p>Öncelik 2: Girişimcilik Ekosisteminin Geliştirilmesi</p> <p>Bölgede girişimcilik ekosistemini geliştirilmesi ve bölgedeki girişimcilik kapasitesinin artırılmasına katkı sağlayacak fizibilitelerin hazırlanması</p> <p>Öncelik 3: Kırsal Kalkınma</p> <p>Bölgede kır-kent dengesinin gözetilerek kırsal alanlarda ekonomik faaliyetlerin çeşitlendirilmesi ve geliştirilmesiyle sürdürülebilir kırsal kalkınmanın sağlanması; yerel zenginliklerin ve turizm potansiyelinin değerlendirilerek turizmde rekabet gücünün artırılmasına katkı sağlayacak fizibilitelerin hazırlanması</p> <p>Öncelik 4: Yerel Kalkınma Fırsatları</p> <p>Bölgede aciliyet taşıyan ve kritik öneme sahip, yerel kalkınma fırsatı olarak değerlendirilebilecek projelere yönelik fizibilitelerin hazırlanması</p>

PROGRAMIN TOPLAM BÜTÇESİ	3.000.000 TL
ASGARİ VE AZAMI DESTEK TUTARI	Asgari Tutar: 150.000TL Azami Tutar: 500.000 TL
DESTEK ORANI	Asgari %25 –Azami %75
UYGULAMA SÜRESİ	Asgari 6 Ay – Azami 12 Ay
UYGUN BAŞVURU SAHİPLERİ	a. Yerel yönetimler b. Üniversiteler c. Diğer kamu kurum ve kuruluşları d. Kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları e. Organize sanayi bölgeleri f. Küçük sanayi siteleri g. Teknoloji transfer ofisi şirketleri h. Teknoloji geliştirme bölgesi yönetici şirketleri i. Endüstri bölgesi yönetici şirketleri j. Serbest bölge işleticileri k. İş geliştirme merkezi yönetici şirketleri l. Sivil toplum kuruluşları m. Birlikler ve kooperatifler
KAYS PROJE GİRİŞİ İÇİN SON BAŞVURU TARİHİ	31 Aralık 2025 Saat 17:00
TAAHHÜTNAMENİN İMZALANMASI/AJANSA İLETİLMESİ İÇİN SON TARİH	31 Aralık 2025 Saat 17:00

1. FİZİBİLİTE DESTEĞİ PROGRAMI

1.1. Giriş

Kalkınma ajanslarının kuruluş amacı kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki iş birliğini geliştirmek, kaynakların yerinde ve etkin kullanımını sağlamak ve yerel potansiyeli harekete geçirmek suretiyle, ulusal kalkınma planı ve programlarda öngörülen ilke ve politikalarla uyumlu olarak bölgesel gelişmeyi hızlandırmak, sürdürülebilirliğini sağlamak, bölgeler arası ve bölge içi gelişmişlik farklarını azaltmaktır.

Bu amaçlara ulaşabilmek için en önemli araçlardan biri bölge planlarıdır. 2024-2028 Bursa Eskişehir Bilecik Bölge Planı'nda; illerin potansiyelinden, afet risklerinden, yerel ve uluslararası eğilimlerden hareket ederek belirlenen yeşil ve dijital dönüşüm, dengeli altyapı ve ekonomik büyüme, afetlere dayanıklılık ve insani gelişmişlik temaları bir araya getirilmiştir.

Bu doğrultuda bölgenin geleceğine ilişkin 2028 vizyonu, **“Nitelikli iş gücü ve sektörel çeşitliliği ile kentte ve kırdaki katma değer üreten, ulaşım altyapısı gelişmiş, afetlere ve krizlere dayanıklı, yaşanabilir, yeşil ve dijital dönüşümde proaktif yenilik ve girişimcilik merkezi olan TR41 Bölgesi”** olarak belirlenmiştir.

Bursa Eskişehir Bilecik Bölgesi vizyona ulaşmak için üç temel stratejik öncelik belirlemiştir.

1. Proaktif Yeşil ve Dijital Dönüşümün Sağlanması & Girişimcilik Ekosisteminin Güçlendirilmesi
2. Altyapının ve Ulaşım Bağlantılarının Geliştirilmesi & Dengeli Mekânsal Gelişme ve Ekonomik Büyümenin Sağlanması
3. İnsani Gelişmişlik ve Toplumsal Hizmetlere Kapsayıcı Erişimin Sağlanması

Bölge Planıyla katılımcı bir yaklaşımla belirlenmiş olan bölgesel temel kalkınma politikaları ve uygulamaya konulacak tedbirleri hayata geçirmek ve kalkınma hedeflerine azami katkıyı sağlamak amacıyla Bölgemizin kalkınma hedeflerini gerçekleştirmek üzere TR41 Bölge Planı ile uyumlu, ölçülebilir sonuç ve çıktı hedeflerimizi ortaya koymak üzere Ajansımızca, orta vadeli alt program, proje ve faaliyetlerimizi içeren Sonuç Odaklı Programlar (SOP) tasarlanmıştır.

Belirtilen stratejik öncelikler ve 2025 yılı Çalışma Programında yer alan sonuç odaklı programlar altında yer alan amaç ve hedeflere ulaşabilmek amacıyla BEBKA tarafından bölgede mali ve teknik destek programları yürütülmekte ve projeler finansman yönünden desteklenmektedir.

2025 yılında Ajans çalışmalarını belirleyen ve yukarıda bahsedilen gelişme eksenlerine yönelik Yenilik ve Verimlilik, Girişimcilik Ekosisteminin Geliştirilmesi ve Kırsal Kalkınma Sonuç Odaklı Programları ile Yerel Kalkınma Fırsatları oluşturulmuştur.

5449 sayılı Kanuna, Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği, Bölge Planı'na, 2025 Yılı Çalışma Programında yer alan sonuç odaklı programlarına, Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü'nün belirlediği Kalkınma Ajansları 2022-2023 Genç İstihdamı Teması ve 2024-2025 Kadın İstihdamı/Girişimciliği amaçlarına ve Destek Yönetimi Kılavuzu'nda belirtilen kriter ve standartlara uygun olarak, BEBKA tarafından bölgede mali destek programları yürütülmekte ve projeler finansman yönünden desteklenmektedir.

Ajansların bu kapsamda verdiği desteklerden biri de “Fizibilite Desteği” (FZD)'dir. Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği'nin 27. maddesinde belirtildiği üzere Ajans, bölgenin kalkınması ve rekabet gücü açısından önemli fırsatlardan yararlanılmasına, bölge ekonomisine yönelik tehdit ve risklerin önlenmesine, bölgenin yenilikçilik ve girişimcilik kapasitesinin geliştirilmesine yönelik yatırım projelerinin fizibilite çalışmalarına doğrudan mali destek verebilir.

BEBKA, bu kapsamda 2025 yılında toplam 3.000.000 TL bütçeli Fizibilite Desteği Programını yürürlüğe koymuştur. Bu kılavuzda programın genel çerçevesi, amaçları, öncelikleri, uygunluk kriterleri ve diğer başvuru koşulları yer almaktadır. Programın kurumsal çerçevesinde, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı (BEBKA) yer almaktadır. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bünyesindeki Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü, Ajansların genel koordinasyonundan sorumludur. Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı, söz konusu programın sözleşme makamıdır ve programın idari ve mali uygulamasından, program bütçesinin doğru bir şekilde kullanılmasından, sözleşmelerin düzenlenmesinden, ödemelerin yapılması ile izleme ve değerlendirme faaliyetlerinden sorumludur.

1.2. Programın Amacı ve Öncelikleri

2025 Yılı Fizibilite Desteği Programının amacı, TR41 Bölgesi'nin kalkınması ve rekabet gücü açısından önemli fırsatlardan yararlanılmasına, bölge ekonomisine yönelik tehdit ve risklerin önlenmesine, Ajansın sonuç odaklı programları çerçevesinde bölgenin yenilikçilik ve girişimcilik kapasitesinin geliştirilmesine yönelik yatırım projelerinin fizibilite çalışmalarının desteklenmesidir.

Program kapsamında akademik rapor ve araştırma, analiz, haritalama, envanter, stratejik ve master plan çalışmaları gibi doğrudan uygulamaya yönelik olmayan, projelendirilemeyecek çalışmalar destek kapsamında değerlendirilmeyecektir.

Program, aşağıdaki öncelikler kapsamındaki faaliyetlere yönelik fizibilite çalışmalarına mali destek sağlayacaktır:

Öncelik 1: Yenilik ve Verimlilik

Bölgede Ar-Ge ve yenilik odaklı, rekabetçi üretim ve hizmet süreçlerinin yaygınlaştırılması, kaynakların verimli ve etkin kullanımının sağlanmasına yönelik fizibilitelerin hazırlanması

Öncelik 2: Girişimcilik Ekosisteminin Geliştirilmesi

Bölgede girişimcilik ekosistemini geliştirilmesi ve bölgedeki girişimcilik kapasitesinin artırılmasına katkı sağlayacak fizibilitelerin hazırlanması

Öncelik 3: Kırsal Kalkınma

Bölgede kır-kent dengesinin gözetilerek kırsal alanlarda ekonomik faaliyetlerin çeşitlendirilmesi ve geliştirilmesiyle sürdürülebilir kırsal kalkınmanın sağlanması; yerel zenginliklerin ve turizm potansiyelinin değerlendirilerek turizmde rekabet gücünün artırılmasına katkı sağlayacak fizibilitelerin hazırlanması

Öncelik 4: Yerel Kalkınma Fırsatları

Bölgede aciliyet taşıyan ve kritik öneme sahip, yerel kalkınma fırsatı olarak değerlendirilebilecek projelere yönelik fizibilitelerin hazırlanması

Örnek Fizibilite Konuları

Başvuru sahiplerine fikir vermesi ve yardımcı olması açısından aşağıda bazı örnek fizibilite konuları verilmiştir. Bu konular, başvuru sahipleri için sınırlayıcı nitelikte değildir. Bunların dışında, programın amaç ve öncelikleriyle uyumlu fizibilite desteği talepleri de değerlendirme kapsamına alınacaktır. Sunulan fizibilite desteği taleplerinin aşağıdaki konular ile doğrudan ilgili olması o başvurunun destek almaya hak kazanacağı anlamına gelmemektedir.

Öncelik 1: Yenilik ve Verimlilik

- İmalat sanayinde Ar-Ge, test, malzeme teknolojileri ve tasarım merkezlerine yönelik fizibiliteler
- Kritik öneme haiz ürünlerin üretimine yönelik yapılacak yatırımların fizibiliteleri
- Bölgedeki işletmelerde verimlilik ve yalın üretim tekniklerinin geliştirilmesine yönelik eğitim merkezleri fizibiliteleri

- İşletmelerin kurumsal ve teknik kapasitelerinin geliştirilmesine yönelik mükemmeliyet merkezleri fizibiliteleri
- Organize sanayi bölgelerinin eko-endüstriyel parka (Yeşil OSB) dönüştürülmesine yönelik yatırımların fizibiliteleri
- Sürdürülebilir üretim, enerji verimliliği, temiz üretim, yeşil mutabakat, döngüsel ekonomi, endüstriyel simbiyoz odak alanlarında eğitim, etüt, danışmanlık hizmetleri verebilecek kaynak verimliliği merkezleri kurulmasına yönelik yatırımların fizibilitesi
- Atıklarının sürdürülebilir yöntemlerle geri dönüştürülmesi veya yeniden kullanılmasına yönelik yatırımların fizibiliteleri
- Akıllı şehirler gibi kentlerde verimliliği artırıcı uygulamalara yönelik yatırımların fizibiliteleri
- Sürdürülebilir şehirler yaklaşımı kapsamındaki uygulamalara yönelik yatırımların fizibiliteleri
- Yenilenebilir enerji alanında teknoloji geliştirilmesine yönelik Ar-Ge ve inovasyon merkezleri kurulmasına yönelik yatırımların fizibiliteleri
- Organize Sanayi Bölgelerinde faaliyet gösteren işletmeler arasında ortak geri kazanım, atık ısı/atık buhar kullanımı gibi kaynak verimliliğini destekleyici ortak altyapıların oluşturulmasına yönelik fizibiliteler
- Dijital inovasyon ve dönüşüm merkezlerine yönelik fizibiliteler

Öncelik 2: Girişimcilik Ekosisteminin Geliştirilmesi

- Teknoloji odaklı yenilikçi (inovatif) girişimciliğin artırılması ve yaygınlaştırılmasına yönelik yatırımların fizibiliteleri
- Kuluçka ve hızlandırıcı merkezleri kurulmasına veya kapasitelerinin artırılmasına yönelik yatırımların fizibiliteleri
- Bölgede melek yatırımcılığa yönelik farkındalığın geliştirilmesi, melek yatırımcıların eğitilmesi ve melek yatırımcı ağının oluşturulmasına yönelik merkezlerin kurulmasına yönelik fizibiliteler
- Bölgesel yenilik ve girişimcilik altyapısının (iş geliştirme merkezleri (İŞGEM'ler), teknoparklar vb.) geliştirilmesine yönelik fizibiliteler
- Sosyal girişimcilik ekosisteminin geliştirilmesi amacıyla kurulabilecek merkezlere yönelik fizibiliteler

- Çocuk ve genç girişimciliğinin geliştirilmesi amacıyla kurulabilecek merkezlere yönelik yatırımların fizibiliteleri
- Kadın girişimciliğinin geliştirilmesi amacıyla kurulabilecek merkezlere yönelik yatırımların fizibiliteleri
- Eko-inovasyon, iklim ve çevre girişimciliğinin geliştirilmesi amacıyla kurulabilecek merkezlere yönelik yatırımların fizibiliteleri
- Derin teknoloji girişimciliğinin geliştirilmesi amacıyla kurulabilecek merkezlere yönelik yatırımların fizibiliteleri

Disiplinler arası ve iş birliğini geliştirici yeni nesil girişimcilik merkezleri ve ortak çalışma alanlarının oluşturulmasına yönelik fizibiliteler

Öncelik 3: Kırsal Kalkınma

- Tarımsal atıkların geri kazanımı ve değerlendirilmesine yönelik yatırımların fizibiliteleri
- Tarımsal ve hayvansal ürünlerin üretimi, işlenmesi, muhafaza edilmesi ve pazarlanması amacıyla kurulabilecek merkezlere (soğuk hava deposu, silo, kesimhane, entegre et veya süt üretim tesisi, vb.) yönelik fizibiliteler
- Kırsal alanlarda **örtü altı, organik ve iyi tarım** ile **modern** tarım uygulamalarını destekleyecek ve yaygınlaştıracak merkezlere yönelik fizibiliteler
- Kırsalda yenilikçi uygulamaların yaygınlaştırılması ve verimliliğin artırılmasına yönelik yatırımların fizibiliteleri
- Kırsalda üretim altyapısının modernizasyonu ve akıllı tarım uygulamaları yatırımlarına yönelik fizibilite çalışmaları
- Kırsalda yöreye özgü ürünlerin işlenmesi, paketlenmesi, depolanması, markalaşması ve ticarileşmesine yönelik yatırım fizibiliteleri
- Kırsal kalkınma ve turizm alanlarında ortak çalışma, iş birliği ve girişimcilik kültürünün geliştirilmesine yönelik yatırım fizibiliteleri
- Kırsal üretimde yenilenebilir enerji yatırımlarına yönelik fizibiliteler
- Turizm alanında tanıtım, planlama vb. hizmetleri sağlayacak merkezlere yönelik fizibiliteler
- Bölgenin sahip olduğu turizm potansiyelini artıracak ve altyapı kuracak yatırımlara yönelik fizibilite çalışmaları

Öncelik 4: Yerel Kalkınma Fırsatları

- Mesleki eğitimde ihtisaslaşmaya yönelik eğitim merkezleri kurulmasına yönelik fizibilite
- Genç/kadın istihdamının artırılmasına yönelik yenilikçi iş modelleri geliştiren merkezlerin kurulmasına yönelik fizibilite
- Serbest bölge, lojistik merkez, liman kurulmasına yönelik fizibilite
- Organize sanayi bölgelerinin, küçük sanayi sitelerinin oluşturulmasına yönelik fizibilite
- Sanayi alanlarının dönüşümüne yönelik yatırımlara ilişkin fizibilite
- Çevresel olumsuz etkilerin azaltılması veya bertaraf edilmesine yönelik altyapı yatırımlarına ilişkin fizibilite
- Bölgede sosyal sorunların çözümüne destek olacak yenilikçi ürün ve hizmetlerin geliştirilmesine katkı sağlayacak merkezlerin kurulmasına yönelik fizibilite
- Afetlere dayanıklılığın artırılması konusunda konut ve sanayi alanlarında gözlemsel hızlı tarama yapılması, bina envanteri çıkarılması gibi afetlere yönelik fizibilite
- Ulaşım, elektrik, içme suyu, kanalizasyon, doğalgaz ve diğer teknik altyapı hatları ve tesisleri ile her türde kamu binalarının ve sanayi tesislerinin; deprem, toprak kayması, kaya düşmesi, sel, su baskını, fırtına, iklim değişikliği, yangın, endüstriyel kazalar ve nükleer/kimyasal/biyolojik kazalar gibi afetlere karşı dayanıklılığı ve risk düzeyi belirlenmesine yönelik fizibilite

UYARI: Bu alanlarda program amaçlarına katkı sağlamaya yönelik fizibilite çalışmaları desteklenecektir. Fizibilite desteğinden yararlanan projeler için proje sonunda hazırlanacak fizibilitenin şablonu olarak fizibilite desteği etüdü formatı (EK FZDEF) kullanılır.

1.3. Ajans Tarafından Sağlanacak Mali Kaynak

Bu program kapsamında desteklenecek fizibilite teklifleri için Ajansımızın 2025 yılı bütçesinden tahsis edilen toplam kaynak tutarı **3.000.000 TL**'dir. Ajans, bu program için ayırdığı kaynakları kısmen veya tamamen kullandırmama hakkını saklı tutar.

Desteklerin Tutarı

Bu program çerçevesinde verilecek destekler aşağıda belirtilen asgarî ve azamî tutarlar arasında olacaktır:

Asgari Tutar: 150.000 TL

Azami Tutar: 500.000 TL

Desteklerin Oranı

Bir projenin toplam uygun maliyetinin en az **%25**'i en fazla ise **%75**'i desteklenecektir.

Başvuru sahibinin proje eş finansmanını, proje ortaklarından, iştirakçilerden ve/veya üçüncü taraflardan sağlayacağı **nakdi** katkılar ile karşılayabilmesi mümkündür. Her hâlükârda, sözleşmeyi imzalayan taraf olması sebebiyle, eş finansman yükümlülüğü yararlanıcının kendi taahhüdü hükmünde olup, yerine getirilmemesi durumunda yararlanıcı bizzat sorumlu olacaktır. Aynı katkılar eş finansman olarak kabul edilmez.

Fizibilite desteklerinde yararlanıcının eş finansmanı zorunlu olmamakla birlikte eş finansman öngören teklifler Ajans tarafından öncelikli olarak desteklenir.

2. PROGRAMA İLİŞKİN KURALLAR

Bu bölümde, program çerçevesinde finanse edilecek fizibilite tekliflerinin sunulması, seçilmesi ve uygulanması ile ilgili kurallar, “Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği” ve Destek Yönetimi Kılavuzu hükümlerine uygun olarak açıklanmaktadır. Başvuru Sahipleri başvuruda buldukları andan itibaren bu Yönetmelik hükümlerini ve bu rehberde yer alan bütün hususları kabul etmiş sayılırlar.

Ajans, programı zorunlu hallerin ortaya çıkması halinde desteklenecek fizibilite teklifleri listesi ilan edilmeden önce iptal etme hakkını saklı tutar. Bu durumda Başvuru Sahipleri, Ajanstan herhangi bir hak talebinde bulunamaz.

Fizibilite desteği için yapılan başvurular kapsamında ve uygulama döneminde Ajans tarafından edinilen bilgi ve veriler Ajans tarafından her zaman eğitim, tanıtım, hizmetlerin yerine getirilmesi ve raporlanması ile istatistiki veri oluşturulması amaçlı olarak ve sahibinin ayrıca muvafakati aranmaksızın kullanılabilir. Böyle bir durumda projede yer alan mesleki ve ticari sır niteliğindeki bilgiler ifşa edilmeyecektir. Başvuru sahibi ve ortakları, 6698 sayılı Kişisel

Verilerin Korunması Kanunu kapsamında başvuru dosyaları ve proje uygulama belgeleri ile Ajansa sunmuş oldukları verilerin, Ajans tarafından, kanuna ve dürüstlük kuralına uygun olarak, kaydedilmek, saklanmak, güncellenmek, aktarılmak ve/veya sınıflandırılmak suretiyle işlenmesine muvafakat etmiş sayılacaktır. (KVKK aydınlatma metni için detaylı bilgi için <https://bebka.org.tr/kvkk-aydinlatma-metni> adresini ziyaret edebilirsiniz.)

2.1. Uygunluk Kriterleri

Destek sağlanabilecek fizibilite tekliflerine yönelik üç temel uygunluk kriteri söz konusudur:

- Başvuru sahibi ve ortaklarının uygunluğu
- Faaliyetlerin uygunluğu
- Maliyetlerin uygunluğu

Programdan yararlanacak bir faaliyetin yukarıdaki üç temel uygunluk kriterini **eksiksiz** olarak yerine getirmesi zorunludur.

2.1.1. Başvuru Sahiplerinin Uygunluğu: Kimler Başvurabilir?

Fizibilite desteğinden yararlanabilecek kurum ve kuruluşlar aşağıda belirtilmiştir. Bunlar;

- Yerel yönetimler
- Üniversiteler
- Diğer kamu kurum ve kuruluşları
- Kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları
- Organize sanayi bölgeleri
- Küçük sanayi siteleri
- Teknoloji transfer ofisi şirketleri
- Serbest bölge işleticileri
- Teknoloji geliştirme bölgesi yönetici şirketleri
- Endüstri bölgesi yönetici şirketleri
- İş geliştirme merkezi yönetici şirketleri
- Sivil toplum kuruluşları
- Birlikler ve kooperatifler

UYARI:

- Okullar, fakülteler, enstitüler, sürekli eğitim merkezleri, halk eğitim merkezleri, mahalle/köy muhtarlıkları, bilim sanat merkezleri vb. kurumlar tek başlarına uygun başvuru sahibi değildir. Bu kurumlar ildeki/ilçedeki bağlı buldukları kurumlar üzerinden başvuru yapabilirler. (İlçe milli eğitim müdürlükleri, üniversiteler, kaymakamlıklar vb.)
- Sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıfları kamu kurumu olarak değil, vakıf (STK) olarak değerlendirilmektedir.

UYARI: Bu programda, kâr amacı güden kuruluşlar başvuru sahibi ya da ortak olarak yer alamazlar, ancak iştirakçi olarak fizibilite teklifine katılabilirler. Ortaklar da başvuru sahibi ile aynı kriterleri taşımalıdır. Fizibilite desteğinden kâr amacı güden kurum ve kuruluşlar faydalanamaz.

UYARI: Bölgede birden fazla yasal şubesi bulunan sivil toplum kuruluşları ve işletmelerin, her bir şubesi ayrı başvuru sahibi kabul edilmemekte olup, başvuru sahipliği açısından tüzel kişilik esas alınacaktır.

Destek almaya hak kazanabilmek için, başvuru sahipleri aşağıda belirtilen koşulların tümüne uymalıdır:

- Ajansın faaliyet gösterdiği TR41 Bölgesinde (Bursa, Eskişehir, Bilecik) kayıtlı olmaları veya merkezlerinin ya da yasal şubelerinin bu bölgelerde bulunması,
- Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği'nde öngörülen proje hesabını kendi adına açma, bu hesaba para aktarma ve bu hesaptan harcama yapma ehliyetine sahip olması,
- Proje faaliyetinin proje sunan kurum/kuruluşun görev ve yetki alanı içerisinde bulunması,
- Projenin hazırlığından ve yönetiminden (eğer varsa ortakları ile birlikte) doğrudan sorumlu olması, aracı olarak hareket etmemesi.

Ayrıca, başvuru sahipleri ve ortaklarının destek alabilmek için aşağıdaki hallerden herhangi birinde bulunmaması gerekir:

a) İflas etmişler veya tasfiye halinde bulunan ve bu durumları nedeniyle işleri kayyum veya vasi tarafından yürütülen, konkordato ilan ederek alacaklılar ile anlaşma yapmış, faaliyetleri askıya alınmış veya bunlarla ilgili bir kovuşturmanın konusu olanlar veya meri mevzuatta öngörülen benzer durumlarda olanlar,

b) Kesinleşmiş yargı kararı (yani temyizi mümkün olmayan bir karar) ile mesleki faaliyete ilişkin bir suçtan mahkûm olanlar,

c) Haklarında, görevlerini kötüye kullandıklarına dair kesinleşmiş mahkeme kararı olanlar,

ç) Dolandırıcılık, yolsuzluk, bir suç örgütü içinde yer almak gibi suçlardan kesinleşmiş yargı kararı ile mahkûm olanlar,

d) Herhangi bir kamu ihale prosedürüne veya diğer bir mali desteğe ilişkin yükümlülüklere uymayarak, sözleşmeyi ciddi bir şekilde ihlal ettiği tespit edilenler,

e) Programa katılım koşulu olarak Kalkınma Ajansı tarafından talep edilen bilgi ve belgelerin temin edilmesi sırasında yanlış beyanda bulunanlar veya bu bilgi ve belgeleri zamanında ajansa sunmayanlar,

f) Mevcut veya daha önceki programların değerlendirilmesi sürecinde değerlendirme komitesini veya Kalkınma Ajansını etki altında bırakmaya veya gizli bilgi elde etmeye teşebbüs edenler,

g) Sözleşme imzalandığı tarih itibarıyla;

- Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri² dışındaki gerçek veya tüzel kişilerden, **yapılandırılmış borçlar hariç olmak üzere** vergi dairelerine vadesi geçmiş borcu olanlar,
- Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri dışındaki gerçek veya tüzel kişilerden **yapılandırılmış borçlar hariç olmak üzere** sosyal güvenlik kurumuna vadesi geçmiş borcu olanlar,
- Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri dışındaki gerçek veya tüzel kişilerden, söz konusu proje veya faaliyetine ilgili Ajans tarafından sağlanacak destek tutarının yüzde üçü

² 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 3. maddesinde tanımlanan idareler.

kadar ya da daha fazla bir meblağ için, herhangi bir nedenle haklarında kesinleşmiş haciz işlemi bulunanlar.

h) Teklif edilen proje dolayısıyla menfaat ilişkisi içinde olanlar.

Yukarıda (a) ve (e)'de belirtilen durumlarda, teklif çağrısına katılma yasağı, ihlalin tespit edildiği tarihten sonraki iki yıl; (b), (c), (ç) (d) ve (f)'de belirtilen durumlarda, kararın tebliğ tarihinden itibaren dört yıl; (g)'de belirtilen durumda yazılı yükümlülüklerinin yerine getirilmesine dek; (h)'de yazılı durum için ise süresiz olarak söz konusudur

Başvuru formunun Başvuru Sahibinin Beyanı bölümünde, Başvuru Sahipleri, yukarıdaki (a)'dan (h)'ye kadar olan kategorilerin hiçbirine girmediklerine dair beyanda bulunmalıdırlar.

UYARI: Sözleşme esnasında yukarıdaki koşulların (vergi borcu, SGK borcu, kesinleşmiş haciz işlemi bulunması, Ajansa katkı payı borcu bulunması gibi) **başvuru sahibi ve varsa ortakları** tarafından sağlanamaması durumunda sözleşme imzalanamayacak ve sözleşme aşamasında ortaklıktan feragat edilemeyecektir.

UYARI: 5449 Sayılı Kanununun 19. Maddesinin (d) ve (e) bendi kapsamında belirtilen Ajans katkı payları ve bunlarla ilgili diğer ***mali yükümlülüklerini yerine getirmeyen*** Belediyeler, İl Özel İdareleri ile Ticaret ve Sanayi Odaları “Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği” uyarınca, birikmiş bütün borçlarını ve bunlarla ilişkili varsa diğer ***bütün mali yükümlülüklerini tamamen yerine getirmediğe, değerlendirme sürecinde başarılı bulunsa bile yararlanıcı ya da ortak olarak Ajansla sözleşme imzalayamaz.***

Ancak bu halde başarılı proje sahibi ya da ortağının ödeme güçlüğüne ilişkin kanıtlayıcı belgelerini de içeren gerekçeli başvurusu üzerine, projenin Bölgenin sosyal ve ekonomik kalkınmasına etkisinin Yönetim Kurulunca değerlendirilmesinin ardından Bakanlık onayı ile sözleşme imzalanabilir. Bu durumda dahi başvuru sahibi ya da ortağının sözleşme imzalanmadan evvel muaccel borçlarının en az %20'sini ödemiş olması şartı aranır.

2.1.2. Ortaklıklar ve Ortakların Uygunluğu

Başvuru sahipleri tek başlarına ya da ortak kuruluşlarla birlikte başvuruda bulunabilirler. Başvuru sahibinin ortakları projenin tasarlanmasına ve uygulanmasına katılabilecek ve yaptıkları masraflar destek yararlanıcısının yaptığı masraflarla aynı koşullarda kabul edilebilecektir. Bu nedenle ortaklar, Bölüm 2.1.1'de belirtilen koşullardan “TR41 Bölgesinde

(Bursa Eskişehir Bilecik) kayıtlı olmaları veya merkezlerinin ya da yasal şubelerinin bu bölgede bulunması” dışında, **başvuru sahipleri ile aynı uygunluk kriterlerini** karşılamalıdır.

Ortak olacak kuruluşlar ortaklık beyanını doldurmalıdır.

UYARI: Başvuru sahibi olamayacak kurumların ortak olarak fizibilite teklifine alınmaması gerekmektedir. Fizibilite teklifinde uygun olmayan ortakların yer alması, teklifin reddedilmesine neden olacaktır. Uygun başvuru sahibi/ortak olarak yukarıda belirtilenler arasında yer almayan kurum/kuruluşlar tekliflere iştirakçi olarak katılabilirler. Ancak iştirakçi olarak projede yer alan kurum/kuruluşlar, desteğe konu projenin yürütülmesi sürecinde veya sonucunda, doğrudan fayda veya menfaat elde edemezler.

İştirakçiler

Başvuru sahibi veya ortak olmayan kurum/kuruluşlar, fizibilite teklifinin güvenilirliğini ve sürdürülebilirliğini artırmak amacıyla, teklife **iştirakçi** olarak katılabilirler. İştirakçi kuruluşlar, teklifte sponsorluk, teknik destek sağlama gibi roller üstlenecektir. Ancak yaptıkları harcamalar uygun maliyet olarak değerlendirilmeyecektir.

Fizibilite teklifine iştirakçi olacak kuruluşlar için, başvuru sisteminde yer alan iştirakçi bilgileri bölümü doldurulmalıdır.

Yükleniciler

Proje kapsamında, bazı mal, hizmet alımı ve yapım işleri faaliyetlerinin gerçekleştirilebilmesi için satın alma (ihale) yapılması gerekebilir. Bu ihalelerde tanımlanan işler, Proje Uygulama Rehberinde belirtilen satın alma kurallarına uygun olarak seçilen alt yükleniciler tarafından gerçekleştirilir. 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’na tabi yararlanıcılar için söz konusu mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla yararlanıcı, ortak ve iştirakçinin idaresi, denetimi veya sermayesi bakımından nüfuzu altında bulundurduğu gerçek ve tüzel kişiler, aynı proje kapsamında alt yüklenici olamazlar.

UYARI: Projeler kapsamında öngörülen mal veya hizmet alımları, projeye başvuru sahibi, ortak veya iştirakçi olarak katılan kurum veya kuruluşlardan yapılamaz. Proje ortağı veya iştirakçiden yapılacak mal veya hizmet alımlarına ilişkin maliyetler, Ajans tarafından **uygun olmayan maliyet** olarak değerlendirilecek ve bu harcamalar proje bütçesinden karşılanamayacaktır. Bu nedenle, proje kapsamında kendisinden mal veya hizmet alınması öngörülen kurum veya kuruluşların projeye ortak veya iştirakçi olarak **katılmaması** önerilir.

UYARI: Siyasi partiler ve bunların alt birimleri, hiçbir şekilde başvuru sahibi, proje ortağı ya da iştirakçi olarak proje başvurusunda bulunamazlar, proje uygulamalarında yer alamazlar.

2.1.3.Faaliyetlerin Uygunluğu: Destek Başvurusu Yapılabilecek Projeler

Süre:

Program kapsamında finanse edilen fizibilite çalışmaları için proje süresi asgari 6 (altı) ay, azami 12 (on iki) aydır. **Bu süre, sözleşmenin tüm taraflarca imzalandığı günden bir sonraki gün itibarıyla başlar.**

Yer:

Fizibilite çalışmaları, Ajansın faaliyet gösterdiği TR41 Bölgesi'nde (Bursa Eskişehir Bilecik) gerçekleştirilmelidir.

Faaliyet Konuları:

2025 Yılı Fizibilite Desteği Programı Başvuru Rehberi Bölüm 1.2'de yer alan "Programın Amaçları ve Öncelikleri" kısmında belirtilen temalardan **en az birinin kapsamına giren fizibilite teklifleri** uygun kabul edilecektir.

Programa başvuru yapılmadan önce başvuru sahiplerinden, proje fikirlerinin programın amaç ve önceliklerine uygunluğu, uygulama yöntemi hakkında Ajansla bir ön görüşme yapmaları tavsiye edilmektedir.

Desteklenen fizibilite teklifi sonrasında elde edilecek olan fizibilite raporlarının proje nihai raporu ekinde elektronik versiyonunun Ajansa sunulması gerekmektedir.

Fizibilite raporlarının tasarımı yapılmadan önce Ajans onayı alınması gerekmektedir. Ajansa sunulacak çıktılarının nitelikli olmasına özel önem verilmeli ve rehber ekinde yer alan fizibilite şablonuna uyulmalıdır.

Ajans, yukarıda sayılan unsurları sağlamayan raporların düzeltilmesini talep edebilir. Raporlar istenilen şekilde sunulmadan, fizibilite desteğinin nihai ödemesi gerçekleştirilmez.

Tüm projeler her koşulda meri mevzuata uygun olmalı ve aşağıdaki konuları kesinlikle içermemelidir:

- Siyasi veya etnik içerikli faaliyetler,
- Hukuka, kamu düzenine, genel sağlığa ve toplumun genel ahlak anlayışına aykırı faaliyetler,
- Çiftçiler tarafından sözleşmeli üretilip, tütün alıcıları tarafından satın alınan tütün üretimi haricinde tütün üretimi,
- Türk Gıda Kodeksi Alkolsüz İçecekler Tebliğine uygun olmayan ürünlerin üretimi,
- Bankacılık, sigortacılık, mali hizmetler,
- Döviz spekülasyonu ve mali spekülasyonlar içeren faaliyetler; borsa yatırımları,
- Gayrimenkul yatırımları,
- Çalıştaylar, seminerler, konferanslar veya kongrelere katılım için bireysel sponsorluklar,
- Eğitim veya kurslar için bireysel burslar,
- Hibe verme amaçlı projeler (diğer kişi ya da kuruluşlara hibe (maddi veya ayni) veya kredi sağlamak için),
- Akademik araştırmalar,
- Yerel kuruluşların rutin aktivitelerini finanse etmeyi teklif eden, özellikle faaliyet giderlerini kapsayan projeler,
- Ajans ile sözleşme imzalanmadan önce başlatılan veya aynı proje ve proje kapsamında desteklenmesi talep edilen faaliyet yahut harcama kalemleri için diğer kaynaklardan finanse edilen projeler.

Proje Başvuruları ve Mali Destek Almaya İlişkin Özel Düzenlemeler:

Bir başvuru sahibi, **programa toplamda 2 (iki) fizibilite teklifi başvurusunda bulunabilir ve 1 (bir) başvurusu için destekten faydalanabilir.** Bu sınırları aşan fizibilite teklifleri ve geriye dönük bir yıl içinde reddedilmiş olan aynı fizibilite teklifleri değerlendirmeye alınmaz.

Maliyetlerin Uygunluğu: Destekten Karşılanabilecek Maliyetler

Destek için sadece “uygun maliyetler” dikkate alınabilir. Bu nedenle bütçe hem bir maliyet tahmini hem de “uygun maliyetler” için tavan niteliğindedir. Uygun maliyetler, götürü

maliyetlere değil, gerçek maliyetlere (yani projenin uygulanması sırasında yapılacak fiili maliyetlere) dayandırılmalıdır.

Projede gerçekleştirilecek tüm maliyetler, KAYS başvuru modülünde yer alan teklif bütçesi standart formuna göre hazırlanmalıdır.

Bu programda bir maliyetin uygun maliyet olarak kabul edilebilmesi için aşağıdaki genel koşullar aranmaktadır:

- Projenin uygulama süresi içinde gerçekleşmesi (nihai denetim maliyetleri hariç),
- Projenin yürütülmesi için gerekli ve gerçekçi mali yönetim prensipleriyle uyumlu olması; maliyet etkinliği sağlaması,
- Yararlanıcı veya ortağı tarafından gerçekleştirilmesi,
- Teklif bütçesinde tanımlı olması
- Yararlanıcının veya ortağının hesaplarında ya da vergi belgelerinde kayıtlı, tanımlanabilir ve doğrulanabilir olması; orijinal destekleyici belgelerle desteklenmesi gerekir.
- Teklif bütçesi TL cinsinden ve KDV dahil olarak hazırlanmalıdır.

Fizibilite uygulamalarında ortaya çıkan bütün maliyetler destek kapsamına girmemektedir. Bu çerçevede, maliyetlerin uygunluğuna ilişkin esaslar aşağıda belirtilmektedir:

Uygun Maliyetler

Uygun maliyetler, fizibilite çalışmasının yürütülmesi için gerekli olan, yararlanıcı veya ortağı tarafından gerçekleştirilen ve gerçek tutarlar üzerinden hesaplanan maliyetlerdir:

- Fizibilite çalışmaları için hizmet alımları
- Uygulama projesi için hizmet alımları (gerekliyse)
- İhale ilan bedeli (gerekliyse)

UYARI: Faaliyet bütçesinde toplam maliyeti 50.000 TL’yi geçen hizmet alımları varsa, her bir kalem için alınacak hizmetin içeriğini, yöntemini, olası tedarikçilerde aranacak olan kurumsal ve teknik nitelikleri belirten teknik şartname(ler)in başvuru aşamasında sunulması gerekmektedir. Hizmet alımları ile yapılacak olan faaliyetlerin ve bu faaliyetlerde izlenecek yöntemin başvuru formunun yöntem bölümünde teknik şartnameyle uyumlu bir şekilde açıklanması gerekmektedir. Ayrıca söz konusu alımlar için farklı tedarikçilerden alınmış en az

iki proforma fatura veya teklif başvuruya eklenmelidir.

Teklifin kabulü halinde yapılacak olan hizmet alımlarının, başvuru aşamasında sunulmuş olan teknik şartnamelere uyumlu olması gerekmektedir. Söz konusu teknik şartnameden önemli bir sapma olması halinde yapılacak hizmet alımı, Ajans tarafından uygun olmayan maliyet sayılabilecektir.

Uygun Olmayan Maliyetler

Aşağıda belirtilen maliyet kalemleri program kapsamında hiçbir şekilde uygun maliyet olarak kabul edilmeyecektir:

- Tüm başvuru sahipleri için, mevcut veya yeni istihdam edilecek personelin maaşları,
- Yararlanıcının ve fizibilite çalışması kapsamında görev alan kişilerin kusur ve ihmalleri sebebiyle doğacak olan ceza, zam, faiz ve sair giderler,
- Borçlar, zarar veya borç karşılıkları,
- Faiz borcu,
- Hali hazırda başka bir kapsamda finanse edilen kalemler,
- Binek veya ticari araç alımları,
- Arazi veya bina alımı veya kiralanması,
- İstimlak bedelleri,
- İkinci el ekipman alımları,
- Kur farkından doğan zararlar,
- Fizibilite çalışmasına katılan kamu görevlilerinin maaşları,
- Fizibilite çalışması başlangıcından önce yapılan hazırlık çalışmalarının ve diğer faaliyetlerin maliyetleri,
- Yararlanıcı ya da ortakları dışındakiler tarafından gerçekleştirilen maliyetler,
- Ortak ve iştirakçilerden yapılan satın almalara ilişkin maliyetler,
- Salt sözleşmeye, teminatlara ve Ajans ile yararlanıcı arasındaki mali ödemelere ilişkin her türlü vergi, resim, harç ve sair giderler,
- Fizibilite çalışmasının hazırlık aşamasına ve yönetim sürecine ilişkin danışmanlık hizmeti alımı,
- İnşaat ve tadilat masrafları,
- Fizibilite ile ilgisi olmayan harcamalar
- Mali hizmet maliyetleri (havale maliyetleri, sigorta, banka maliyetleri vb.),

- Kira maliyetleri

Başvuru Formunda yer verilmeyen bir hususa ilişkin maliyetlendirmenin bütçede yer alması mümkün olmayacaktır.

Başvuruların değerlendirilmesi sürecinde, Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği Madde 21/12 uyarınca, **Ajans gerekli gördüğü bütçe kalemleri için açıklama talebinde bulunabilir ve bütçe tutarlarını yeniden belirleyebilir.** Bu nedenle, başvuru sahibinin gerçekçi ve uygun maliyetli bir bütçe sunması kendi yararınadır. Bütçe kalemleri ve gerekçeleri, KAYS üzerinde bütçe EK B-3 formunda ayrıntılı bir şekilde açıklanmalıdır.

Aynı Katkılar

Başvuru formunda yararlanıcı ya da ortakları tarafından yapılacağı belirtilen aynî katkılar, gerçek harcamaları yansıtmazlar ve uygun maliyet olarak değerlendirilmezler. Dolayısıyla bu katkılar, yararlanıcı tarafından sağlanan eş finansman olarak değerlendirilemez. Ancak desteğin verilmesi durumunda yararlanıcı, başvuru formunda belirttiği bu katkıları üstlenmek zorundadır.

2.2. Başvuru Şekli ve Yapılacak İşlemler

2.2.1. Başvuru Şekli

Programa yapılacak başvurular Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi (KAYS) üzerinden tamamlanacak olup, başvuru formu ve ekleri ile destekleyici belgeler başvuru aşamasında Ajansa matbu olarak sunulmayacaktır.

Bir başvuru sahibinin başvuru için öncelikle <https://kaysuygulama.sanayi.gov.tr/> adresine giriş yapması gerekmektedir. Başvuru sahibi, KAYS modülünde “Kullanıcı Girişi” butonu ile ilerleyerek ve e-devlet kapısı kimlik doğrulama sisteminde yer alan seçeneklerden birini kullanarak sisteme giriş yapabilmektedir. Sisteme giriş yapan başvuru sahibi kullanıcısı sistem üzerinde açık olan destek programına başvuru yapabilecektir.

Başvurular, KAYS başvuru modülünden yapılacak ve KAYS üzerinden üretilen teklif taahhütnamesi e-imza ile imzalanacaktır. Taahhütnamenin e-imza ile imzalanması esas olup, taahhütnamenin e-imza ile imzalanmadığı hallerde, taahhütname başvuru sahibi tarafından ıslak imzalı olarak elden, posta veya e-posta yolu ile başvuru rehberinde belirtilen tarihlere uygun olarak Ajansın aşağıdaki adreslerinden birine teslim edilecektir. Başvuru

taahhütnamesinin e-imza ile imzalanması veya taahhütnamenin ıslak imzalı olarak Ajansa iletilmesi ile başvuru tamamlanmış olacaktır.

Başvuru formu ve eklerinin (bütçe, mantıksal çerçeve vb.) mutlaka sistem üzerinden doldurulması gerekmektedir. Elektronik ortamda yapılmayan başvurular kabul edilmeyecektir. Sistem üzerinde ilgili bütün alanlar kılavuza göre doldurulduktan sonra başvuru tamamlama işlemi yapılarak başvuru tamamlanacaktır. Bu aşamadan sonra sistemde yer alan başvuru üzerinde değişiklik yapılamayacaktır.

UYARI: Ajansa taahhütname dışında başka bir belge sunulmayacak olması nedeniyle, proje değerlendirmeleri elektronik ortamda sunulan bilgi ve belgeler üzerinden yapılacaktır. Bu nedenle bütün destekleyici belgelerin KAYS'a eksiksiz bir şekilde yüklenmiş olması gerekmektedir.

Başvuruların Teslim Edilebileceği Adresler

<p>Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı Işıktepe OSB Mahallesi Arıtma Caddesi No:22 16215 Nilüfer/Bursa</p>
<p>Eskişehir Yatırım Destek Ofisi Ertuğrulgazi Mahallesi Damlalar Sokak Zeno İş Merkezi No:28 K:4 D:27 Tepebaşı/Eskişehir</p>
<p>Bilecik Yatırım Destek Ofisi 1.Organize Sanayi Bölgesi, Gazi Bulvarı, No:2, Bilecik Ticaret ve Sanayi Odası Binası Merkez / Bilecik</p>

Sistem üzerinde, başvuru formunda doldurulacak alanlar ve diğer belgeler Türkçe hazırlanmalıdır.

Başvurularınızın sadece yazdığınız bilgiler ve sunmuş olduğunuz belgeler üzerinden değerlendirileceğini dikkate alarak, Başvuru Formunu ve diğer belgeleri dikkatli ve mümkün olduğunca anlaşılır bir dilde doldurunuz.

Fizibilite teklifinde başvuru paketi ve destekleyici belgeler dışında hiçbir ek belge değerlendirmeye tabi tutulmayacaktır.

Başvuru Sahipleri, başvurularının eksiksiz olup olmadığını başvuru rehberinde yer alan kontrol listesinden kontrol etmelidirler. Bu kontrol listesinde belirtilen konularda herhangi bir hata veya başvuru formundaki önemli bir tutarsızlık başvurunun **reddine yol açabilir**. Sunulan bilginin açık ve anlaşılır olmaması ve bu durumun adil bir değerlendirme yapılmasına engel teşkil etmesi durumunda, ek açıklama talep edilecektir.

Sunulması Gereken Destekleyici Belgeler

Destekleyici belgeler, başvuru aşamasında ve sözleşme aşamasında istenen belgeler olmak üzere iki gruba ayrılmıştır. Sözleşme aşamasında istenen belgeler projenin kabulü halinde kısa bir süre zarfında başvuru sahibi ve ortağından talep edileceği için şimdiden dikkatle incelenmeli ve varsa gerekli ön hazırlıklar yapılmalıdır.

UYARI: Sözleşme imzalanmadan önce ajans, gerektiğinde başvuru sahibinden ek bilgi ve belge isteyebilir.

Başvuru Sırasında Sunulması Gereken Destekleyici Belgeler:

UYARI: Başvuru sırasında sunulması gereken belgelerin KAYS'a yüklenmesi zorunlu olup; dosyalar sisteme yüklendikten sonra başvuru tamamlanabilecektir.

Başvuru Sırasında Sunulması Gereken Belgeler	Kimler Sunacak?
<p>1. Başvuru Sahibini temsil ve ilzama yetkili kişi/kişileri belirleyecek ve Ajans'a mali destek talebi sunulmasına ve başarılı olması durumunda uygulanmasına ilişkin yetkili organ kararı (Başvuru sahipleri Şablon A, fizibilite teklifi ortakları Şablon B'deki ifadeyi kullanmalıdır.)</p> <p>Başvuru Sahibini temsil ve ilzama yetkili kişi/kişileri belirleyecek yetkili organlar aşağıda belirtilmiştir:</p> <ul style="list-style-type: none">• Kamu kurum/kuruluşları için en üst yetkili amir (Vali, Kaymakam, Bölge Müdürü, İl Müdürü, İlçe Müdürü)	Başvuru Sahibi ve Varsa Proje Ortak(lar)ı

Başvuru Sırasında Sunulması Gereken Belgeler	Kimler Sunacak?
<ul style="list-style-type: none"> • İl Özel İdaresi için İl Genel Meclisi • Belediyeler için Belediye Meclisi • Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları için Yönetim Kurulu • Organize Sanayi Bölgesi Müdürlükleri için Yönetim Kurulu • 5355 sayılı Kanun kapsamındaki Mahalli İdare Birlikleri için Birlik Meclisi • Üniversiteler için Yönetim Kurulu • Kooperatifler için Yönetim Kurulu • Sivil toplum kuruluşları için Mütevelli Heyeti veya Yönetim Kurulu • Yönetici şirketler için Yönetim Kurulu 	
<p>2. Kurum/Kuruluşu temsil ve ilzama yetkili kişilerin isimlerini gösterir belge</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kamu kurum/kuruluşları için tatbiki imza beyanı (Şablon C) • Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları için ilgili yönetim kurulu kararında yetkilendirilen kişi adına düzenlenmiş imza sirküleri • Kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları haricindeki başvuru sahipleri için kurumu/kuruluşu proje kapsamında temsil ve ilzama yetkilendirilmiş kişiler için düzenlenmiş noter onaylı imza sirküleri/beyannamesi 	Başvuru Sahibi ve Varsa Proje Ortak(lar)ı
<p>3. Kurum/kuruluşun mali durumunu gösteren belgeler</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kamu kurum ve kuruluşları, yerel yönetimler ve kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarının yetkili kişi, organ ya da kurumlarca onaylanmış 2024 yılı kesin hesapları (ödenek miktarını gösterir onaylı tablo, bilanço, gelir-gider tablosu) • Diğer başvuru sahipleri için başvuru döneminden bir önceki döneme ait kesinleşmiş Yeminli Mali Müşavir veya Serbest Muhasebeci Mali Müşavir onaylı bilanço ve gelir tablosu <p>* Proje ortağı eş finansman öngörmüyorsa mali verilerini sunmasına gerek yoktur.</p>	Başvuru Sahibi ve Varsa Proje Ortak(lar)ı*

Başvuru Sırasında Sunulması Gereken Belgeler	Kimler Sunacak?
<p>4. Toplam maliyeti 50.000 TL ve üstü hizmet alımlarına yönelik satın alımlarda her bir kalem için;</p> <ul style="list-style-type: none">• Teknik şartname,• Söz konusu hizmet alımları için farklı tedarikçilerden alınmış en az 2 (iki) proforma fatura veya teklif mektubu	Başvuru Sahibi

UYARI:

Başvuru sahiplerinin, desteklenmesine karar verilen fizibilite tekliflerinin Ajans tarafından ilan edilmesinden itibaren *on beş iş günü* içinde; ek bilgi ve belgeleri elektronik ortama yüklemeleri ve varsa matbu olarak teslim edilmesi gerekenleri Ajansa teslim etmeleri gerekmektedir. Fizibilitenin hazırlık ve uygulama safhalarından doğrudan sorumlu olan başvuru sahibi ve varsa ortakları tarafından fizibilitenin uygulanabilmesi için ilgili mevzuat gereğince resmi makamlardan alınması gerekli olan her türlü mülkiyet, kira sözleşmesi, izin, ruhsat, yetki vb. belgelerin sözleşme tarihine kadar hazırlanması gerekmektedir.

Teklifin Destek Almaya Hak Kazanması Durumunda Sözleşme İmzalanmadan Önce Sunulması Gereken Destekleyici Belgeler

Sözleşme Aşamasında İstenecek Bazı Belgeler:

1. (Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri hariç) Başvuru sahibinin ve proje ortaklarının sosyal güvenlik katkıları ile ilgili yükümlülüklerini yerine getirdiklerine dair (borç bulunmadığına veya borçların yapılandırıldığına) ilgili ay içerisinde alınmış resmi yazı veya barkodlu internet çıktısı.
2. (Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri hariç) Başvuru sahibinin ve proje ortaklarının ilgili vergi dairesinden alınmış vergi numarasını ve borcu bulunmadığına veya borçların yapılandırıldığına dair son 15 gün içerisinde alınmış resmi yazı veya internet çıktısı. (İlgili kurumlardan alınacak belgeler başvuru sahibinin ve varsa proje ortaklarının (Merkez ve tüm yasal şubeleri kapsayan) Türkiye genelinde vergi borcu bulunmadığını gösterecek şekilde düzenlenmelidir.)
3. Başvuru esnasında sunulmadıysa, fizibilitenin uygulanması için mevzuat gereğince ilgili makamlardan alınması gerekli olan her türlü izin, ruhsat, yetki belgesi, lisans gibi belgeler: Fizibilitenin uygulanabilmesi için yukarıda bahsedilen durumlar dışında, yürürlükteki

mevzuatlar gereği alınması gereken herhangi izin, ruhsat, yetki belgesi ve lisans gibi belge bulunması durumunda, bu belgelerin sözleşme aşamasında başvuru sahibi kurum tarafından sunulması gerekmektedir.

4. Başvuru sahibi ve varsa ortakların aynı proje veya faaliyet için hâlihazırda Ajans'tan veya başka bir programdan aynı anda mali destek almadığına dair beyanı içeren Yararlanıcı Beyanı belgesi.
5. KAYS'ta oluşturulan Mali Kimlik Formu, Kimlik Beyan Formu ile Proje Koordinatörü Atama Yazısı, Mali Kontrol Taahhütnamesi, Revize Bütçe ve Sözleşme Genel ve Özel Koşulları

Ajans sözleşme imzalama aşamasında ilave bilgi ve belge talep edebilecektir.

2.2.2. Başvuruların Alınması için Son Tarih

Başvuru sahiplerinin Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi (KAYS) üzerinden elektronik olarak yapacakları başvuru için son tarih 31 Aralık 2025 Saat 17:00'dır. Taahhütnamelerin KAYS üzerinden e-imza ile imzalanması veya çıktısının ıslak imzalı olarak Ajansa iletilmesi için **son tarih ise** 31 Aralık 2025 Saat 17:00'dır.

Fizibilite desteği bir teklif çağrısı değildir. **Başvuru sahipleri program döneminde istedikleri herhangi bir tarihte Ajansa fizibilite teklifinde bulunabilecektir.** Fizibilite teklifi başvuruları teslim alındığı tarihten itibaren en fazla bir ay içerisinde değerlendirilir ve Yönetim Kurulunun onayına sunulur. Başarılı bulunan fizibilite tekliflerine sağlanacak mali desteğin, program bütçesi olan **3.000.000 TL**'ye ulaşması durumunda başvuruların sona erdiği internet sitesinde duyurulur ve yeni başvuru alınmaz.

2.2.3. Daha Fazla Bilgi Almak İçin

Detaylı bilgi almak için sorularınızı elektronik posta ile aşağıdaki e-posta adresine gönderebilirsiniz.

E-posta adresi : [**proje@bebka.org.tr**](mailto:proje@bebka.org.tr)

Sorularınız Ajansa ulaşma tarihinden sonra en geç **10 gün** içerisinde yanıtlanacaktır.

Tüm adaylara eşit davranılacak ve geneli ilgilendiren bir bilgi Ajansın resmi internet sitesinde ([**www.bebka.org.tr**](http://www.bebka.org.tr)) Sıkça Sorulan Sorular (SSS) bölümünde yayınlanarak diğer başvuru sahiplerine de sunulacaktır.

Tüm resmî açıklamalar ve talep edilen bilgi Ajans tarafından sağlanacaktır. SSS listesinde ve başvuru rehberinde yer almayan hiçbir bilgi Başvuru Sahipleri ve Ajans için bağlayıcı nitelik taşımamaktadır.

2.3. Başvuruların Değerlendirilmesi ve Seçilmesi

Fizibilite teklifleri teslim alındığı tarihten itibaren en fazla bir ay içerisinde değerlendirilir ve Yönetim Kurulunun onayına sunulur. Teklifler, Ajans tarafından Genel Sekreter başkanlığında ilgili Ajans uzmanlarından oluşturulacak Değerlendirme Komisyonu tarafından incelenip değerlendirilecektir. Başvuru Sahipleri tarafından sunulan teklifler aşağıda açıklanan aşama ve kriterlere göre incelenecek ve değerlendirilecektir. Değerlendirme süreci ön inceleme (kriterler kontrolü ve uygunluk kontrolü) ile teknik ve mali değerlendirme olmak üzere temel olarak iki aşamadan oluşmaktadır:

2.3.1. Ön İnceleme

Yalnızca zamanında teslim edilen fizibilite teklifleri ön incelemeye alınır. Bu aşamada Değerlendirme Komisyonu tarafından teklifin aşağıda bulunan kontrol listesindeki tüm kriterleri karşılayıp karşılamadığı kontrol edilir. Sadece ön incelemeyi geçen başvurular değerlendirme işleminin sonraki safhalarına alınacaktır.

Başvurular öncelikle şekli uygunluk açısından idari kontrole tabi tutulacaktır. Bu kapsamda, aşağıda yer alan kriterlerin yerine getirilip getirilmediği kontrol edilmektedir. İstenilen bilgilerden herhangi biri eksik veya yanlış ise, fizibilite teklifi yalnızca bu esasa dayanarak reddedilebilir ve fizibilite teklifi bu noktadan sonra artık değerlendirilmeyecektir.

UYGUNLUK KONTROL LİSTESİ

KRİTERLER	Evet	Hayır
1. Başvuru sahibi ve Ortak(lar) uygundur.		
2. Talep edilen destek oranı, uygun toplam bütçenin en fazla %75'idir'ü ve %25'inden az değildir.		
3. Talep edilen destek tutarı, izin verilen asgari destek tutarından (150.000 TL) düşük ve azami destek tutarından (500.000 TL) yüksek değildir.		
4. Fizibilite çalışması TR41 Bölgesinde (Bursa, Eskişehir, Bilecik) uygulanacaktır.		
5. Başvuru sahibi aktif ve faal olarak hizmet vermektedir.		
6. Başvuru sahibi, 2025 yılı içerisinde fizibilite desteği için en fazla 2 (iki) başvuruda bulunmuştur ve bu faaliyet yılında en fazla 1 (bir) fizibilite teklifi için mali destek almıştır.		
7. Fizibilite teklifi, geriye dönük bir yıl içinde reddedilmiş olan aynı fizibilite tekliflerini içermemektedir.		

KRİTERLER	Evet / Geçerli Değil	Hayır
1. Taahhütname başvuru sahibinin yetkili kişisi tarafından imzalanmıştır.		
2. Başvuru sahibinin TR41 Bölgesinde (Bursa, Eskişehir, Bilecik) faaliyet gösterdiğini kanıtlayan belgeler ile her bir ortak kurum/kuruluşun bulunduğu bölgedeki faaliyetine ilişkin belgeler KAYS'a yüklenmiştir.		
3. Başvuru sahibinin faal olduğuna dair belge (Kamu kurumları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, yerel yönetimler ve organize sanayi bölge müdürlüklerinin faaliyet belgesi sunmasına gerek yoktur)		

KRİTERLER	Evet / Geçerli Değil	Hayır
4. Başvuru sahibini temsil ve ilzama yetkili kişi/kişileri belirleyecek ve Ajans'a mali destek talebi sunulmasına ve başarılı olması durumunda uygulanmasına ilişkin yetkili organ kararı KAYS'a yüklenmiştir.		
5. Proje ortağını temsil ve ilzama yetkili kişi/kişileri belirleyecek ve sunulacak projeye ortak olunmasına ilişkin yetkili organ kararı KAYS'a yüklenmiştir.		
6. Başvuru sahibi ve ortak kurum/kuruluşu temsil ve ilzama yetkili kişilerin isimlerini gösterir belge KAYS'a yüklenmiştir.		
7. Başvuru sahibi ve ortak kurumun/kuruluşun mali durumunu gösteren belgeler KAYS'a yüklenmiştir.		
8. Toplam maliyeti 50.000 TL ve üstü hizmet alımları için; • Teknik şartname, • Söz konusu hizmet alımları için farklı tedarikçilerden alınmış en az iki proforma fatura veya teklif mektubu KAYS'a yüklenmiştir.		

Ön inceleme kapsamında uygunluk kontrolü gerçekleştirilir. Başvuru Sahibinin, ortaklarının (ve varsa iştirakçilerinin) ve projelerin bu rehberin 2.1.1 ve 2.1.2 bölümlerinde verilen kriterlere uygunluğunun kontrolü aşağıda yer alan listeye göre yapılır.

Sadece ön incelemeyi geçen başvurular değerlendirme işleminin sonraki safhalarına alınacaktır.

2.3.2. Teknik ve Mali Değerlendirme

Ön incelemeden geçen fizibilite çalışması teklifleri çalışmanın ilgililiği, yöntemi, sürdürülebilirliği, bütçe ve maliyet etkinliği açılarından aşağıda yer alan değerlendirme tablosuna göre teknik ve mali değerlendirmeye tabi tutulur.

Gerçeğe aykırı beyanda bulunulduğunun ya da Ajansa önceden sunulmuş bulunan başvurularla kopya derecesinde benzerlik gösteren projelerin herhangi bir aşamada tespit edilmesi durumunda başvuru geçersiz kabul edilecektir.

DEĞERLENDİRME TABLOSU

Bölüm	Puan
1. İlgililik	45
1.1. Teklif edilen fizibilite çalışmasının konusu bölgenin ekonomik ve sosyal kalkınması ve rekabet gücü açısından ne derece önemli?	10
1.2. Teklif, yıllık çalışma programında fizibilite desteği kapsamında desteklenecek alanlarla ne kadar ilgili? Teklif, Onikinci Kalkınma Planı, TR41 Bölge Planı ve diğer ulusal ölçekli plan ve programlarla ne derece ilişkilendirilmiştir?	10
1.3. İhtiyaçlar ve sorunlar ne kadar doğru bir şekilde tanımlanmış?	10
1.4. Teklif edilen fizibilite çalışması diğer uygulanan/uygulanacak programlarla karşılaştırıldığında ne düzeyde katma değer yaratacak unsurlar içeriyor?	10
1.5. Teklif edilen fizibilite çalışması bölgeye hizmet edecek kritik ulusal veya uluslararası projeler için ne derece yönlendirici/özendirici olacaktır?	5
2. Yöntem ve Sürdürülebilirlik	30
2.1. Fizibilite teklifinde amaçlar, beklenen sonuçlar, faaliyetler yeterince tutarlı tanımlanmış mı?	10
2.2. Önerilen faaliyetler uygun ve uygulanabilir mi?	10
2.3. Başvuru Sahibi ve ortakları (eğer var ise) proje yönetimi ve teknik uzmanlık konusunda yeterli deneyime sahip mi?	10
3. Bütçe ve maliyet etkinliği	25
3.1. Tahmini maliyetler ile beklenen sonuçlar arasındaki oran yeterli mi?	10
3.2. Yapılması öngörülen harcamalar faaliyetlerin uygulanması için gerekli mi?	15
TOPLAM	100

Fizibilite teklifleri değerlendirme komisyonu üyelerinin ikisi tarafından tablodaki puanlama dikkate alınarak ayrı ayrı değerlendirilir. Teklifin başarılı kabul edilebilmesi için her bir değerlendirme komisyonu üyesinden birinci bölümden **en az otuz (30)** ve tüm değerlendirme komisyonu üyelerinden ortalama **en az altmış beş (65)** puan alması zorunludur.

Destek almaya hak kazanamayan fizibilite tekliflerinin sahiplerine desteklenmeme gerekçeleriyle birlikte elektronik ortam üzerinden bildirimde bulunulacaktır.

2.4. Değerlendirme Sonuçlarının Bildirilmesi

2.4.1. Bildirimin İçeriği

Başvuru Sahiplerine, Ajans tarafından başvurularının sonucuna ilişkin elektronik ortam üzerinden bildirim yapılır. Destek almaya hak kazanan ve hak kazanamayan teklif sahiplerine, elektronik ortamda yapılan bildirim takip eden *beşinci günün sonunda* söz konusu hususlar tebliğ edilmiş sayılır. Başvurunun reddedilmesi veya destek verilmemesi halinde, söz konusu bildirim mahiyetine göre aşağıda belirtilen gerekçelerden oluşur:

- Başvuru, son başvuru tarihinden sonra alınmıştır,
- Başvuru eksiktir veya belirtilen koşullara uygun değildir,
- Başvuru sahibi veya ortaklarından biri ya da birkaçı uygun değildir,
- Fizibilite teklifi uygun değildir (örneğin teklif edilen fizibilitenin program öncelikleri kapsamında olmaması, uygun faaliyet teklifi olmaması vb.),
- Fizibilite teklifi, program amaç ve öncelikleriyle ilgili değildir,
- Başvuru Sahibinin mali ve işletme kapasitesi yeterli değildir,
- Fizibilite teklifi, teknik ve mali açıdan, seçilmiş olan diğer projelere göre daha az puan almıştır,
- Toplamda eşik değerinin altında puan almıştır.

Ajansın bir başvuruyu reddetme ya da destek vermeme kararı nihaidir.

2.4.2. Öngörülen Zaman Çizelgesi

Fizibilite teklifleri Ajansa ulaştığı tarihten itibaren **en fazla bir ay içinde** değerlendirilerek sonuçlar ilk Yönetim Kurulunun onayına sunulacaktır. Değerlendirme sonuçları yapılacak ilk Yönetim Kurulu toplantısında öncelikli olarak ele alınarak karara bağlanacaktır. Yönetim Kurulu onayını müteakip desteklenmesine karar verilen fizibilite teklifleri Ajansın internet sayfasından ilan edilecek ve ayrıca destek almaya hak kazanan başvuru sahiplerine elektronik ortamda davet bildiriminde bulunulacaktır.

2.5. Sözleşme İmzalanması ve Uygulama Koşulları

Destek kararını takiben, verilecek destek miktarı ve uygulamaya ilişkin ilke ve kurallar, Başvuru Sahibi ile Ajans arasında elektronik ortamda imzalayacakları bir sözleşmeye bağlanır.

Yönetim Kurulu kararıyla desteklenmesi öngörülen fizibilite tekliflerine verilecek mali destek ve buna ilişkin ilke ve kurallar, başvuru sahibi ile Ajans adına Genel Sekreterin elektronik ortamda imzalayacakları bir sözleşmeye bağlanır.

Sözleşme imzalanmadan önce ajans, gerektiğinde başvuru sahibinden ek bilgi ve belge isteyebilir. Başvuru sahipleri, desteklenmesine karar verilen fizibilite tekliflerinin Ajans tarafından ilan edilmesinden itibaren *on beş iş günü* içinde ek bilgi ve belgeleri elektronik ortama yükler ve varsa matbu olarak teslim edilmesi gerekenleri Ajansa teslim eder. Sözleşmeler, gerekli belgelerin temininden sonra başvuru sahiplerine *beş iş günü* içinde elektronik ortam üzerinden bildirilir ve bildirimini takip eden *beşinci günün sonunda* tebliğ edilmiş sayılır. Tebliği müteakip en geç *on iş günü* içinde e-imza ile imzalanır. E-imza kullanılmaması durumunda Ajansa başvuru yapılır. Bu süre zarfında ajansa başvurmeyen başvuru sahipleri söz konusu destekten feragat etmiş sayılır ve aynı faaliyet için *bir yıl* süre ile tekrar başvuruda bulunamazlar. Bu süre zarfında, mücbir sebepten ötürü sözleşme imzalamaya gelemeyeceğini bildiren sözleşme sahiplerine *yirmi iş günü* ilave süre tanınabilir. Sunulan belgelerin gerçeğe aykırı yahut elektronik ortamda yer alan bilgi ve belgelerden farklı olması durumunda da başvuru sahibiyle sözleşme imzalanmaz.

Başvuru sahibi tarafından doldurulmuş olan fizibilite desteği başvuru formu ve ekleri, sözleşmenin de ekleridir. Bu sebeple, değerlendirmeye tabi tutulan fizibilite teklifi metninde yer alan bilgilerde ve faaliyetlerde, uygulama esnasında proje içeriğini önemli ölçüde etkileyecek değişiklik yapılamaz. Bu tür desteklerde yararlanıcı, sözleşme yükümlülüklerini *en fazla bir yıl* içerisinde tamamlayarak nihai raporunu ajansa sunar.

Sözleşme özellikle aşağıda belirtilen hakları ve yükümlülükleri düzenler:

Kesin Destek Tutarı: Azami destek tutarı sözleşmede belirtilecektir. Bölüm 1.3'te açıklandığı gibi, bu tutar, tahminlere dayalı bir şekilde hazırlanan bütçe çerçevesinde belirlenecektir. Kesin destek tutarı, proje sona erdiğinde ve nihai rapor sunulduğunda hak ediş esasına göre kesinlik kazanacaktır. Ajans tarafından sağlanan mali destek miktarı, proje uygulama döneminde uygulama durumu ve bütünlüğü göz önünde bulundurularak ve gerekçesi açıkça belirtilmek suretiyle yönetim kurulunun onayı ile en fazla *yüzde on beş* oranında artırılabilir. Desteğin artırılması durumunda yararlanıcının eş finansman miktarı da en az aynı oranda artırılır. Bununla beraber mücbir sebep durumunda, mali destek miktarı, genel sekreterin teklifi ve yönetim kurulunun onayıyla *en fazla yüzde elli* oranında artırılabilir. Bu durumda yararlanıcı eş finansman miktarı artırılmaz. Ancak toplam proje bütçesinin değişip değişmemesine Ajans yönetim kurulunca karar verilir.

Hedeflerin Gerçekleştirilememesi: Fizibilite desteğinde, sonunda hazırlanacak nihai fizibilite raporları Yatırım Programı Hazırlama Rehberi ve bu başvuru rehberinin ekinde yer alan “Fizibilite Raporu Formatı”na göre hazırlanmalıdır.

Yararlanıcının sözleşme koşullarını yerine getirmemesi halinde Ajans destek tutarını azaltabilir ve/veya o zamana kadar ödenen tutarların tamamen ya da kısmen geri ödenmesini talep edebilir. Ayrıca desteklenen proje veya faaliyet kapsamında, Ajans tarafından istenen bilgi ve belgelerin zamanında ve eksiksiz verilmemesi, izleme ziyaretlerinde uygulama ve yönetim mekânlarına erişimin zorlaştırılması yahut engellenmesi veya projenin sözleşmeye, eklerine ve yürürlükteki mevzuata uygun şekilde yürütülmediğinin tespiti halinde Ajans, ödemeleri durdurabilir ve/veya sözleşmeyi feshederek buna ilişkin mevzuatta ve sözleşmede belirtilen hukuki yollara başvurabilir.

Ajans, raporun şekil, içerik ve kalite bakımından uygunluğunu kontrol eder. Uygunluk kontrolü kapsamında sunulan fizibilenin şeklen Ajans tarafından talep edilen formata uygunluğu kontrol edilir.

Fizibilite Raporunun hazırlanma süreci, içerik ve kalite bakımından aşağıda belirtilen hususlar üzerinden değerlendirme yapılır:

- Fizibilite raporu, teklif aşamasında yer alan amaçlarla örtüşmekte midir?
- Fizibilite çalışmasında yeterli nitelikte personel görev almış mıdır?
- Fizibilite raporu formatında yer alan başlıklardan projenin niteliğine göre gerekli görülenler için yeterli araştırma ve inceleme yapılmış mıdır?
- Fizibilite raporlarında yer alması beklenen genel kabul görmüş analiz teknikleri kullanılmış mıdır?
- Fizibilite çalışmasında kullanılan veriler ve veri kaynakları güvenilir midir?
- Yapılan çalışma daha önce başka kurum ve kuruluşlar tarafından yapılmış bir çalışmanın tekrarı mıdır?
- Yapılan çalışmalar etik dışı (sahtecilik, intihal, çarpıtma, tekrar yayım, haksız yazarlık, uydurmacılık ve benzeri) unsurları içermekte midir?
- Ajans tarafından içeriğe ilişkin belirtilen diğer hususlar yerine getirilmiş midir?

Ajans fizibilite desteği sonucunda hazırlanan fizibilite raporunun uygunluğunun değerlendirilmesinde teknik olarak ihtiyaç duyması durumunda meslek kuruluşları başta olmak üzere konuyla ilgili kişi, kurum ve kuruluşlardan destek alabilir.

Raporların Ajansa süresinde sunulmaması veya Ajans tarafından uygun bulunmaması durumunda sözleşmeler feshedilerek sağlanan destek, ferîleriyle birlikte geri alınır.

Rapor: Yararlanıcılar, uygulama sürecinde, projede kaydedilen ilerleme ve gerçekleştirmeleri içeren raporlar sunmak zorundadır. Bunlar; proje faaliyetlerinin tamamlanmasını takiben sunulacak nihai rapordan oluşmaktadır. Yararlanıcı tarafından sözleşmede belirtilen uygulama süresinin sona ermesini takip eden **30 gün** içinde nihai raporun Ajansa sunulması gerekmektedir. Ayrıca Ajans, yararlanıcıdan ilave bilgi ve belge talebinde bulunabilir.

Ödemeler: Başarılı fizibilite desteği yararlanıcısına yapılacak ön ödeme miktarı, destek tutarının *yüzde altmışını* aşamaz. Ön ödeme miktarı, değerlendirme sonuçları ile Yönetim Kurulu kararıyla belirlenir. Ön ödeme, eğer talep edildiyse, sözleşme imzalanmasını takip eden *on beş gün* içerisinde Ajans tarafından talep edilen ön ödeme için gerekli belgeler sunulduktan sonra başvuru sahibinin sadece bu faaliyet için açtırıp kullanacağı ve sözleşmede belirtilen banka hesap numarasına yatırılır. Yapılan ön ödemeler tamamen harcanana kadar, proje hesabının bakiyesi yararlanıcı tarafından sözleşmede bildirilen proje hesabına bağlı gelir getirici bir hesapta değerlendirilir. Sözleşmede de açıkça belirtileceği üzere, bu kapsamda elde edilen bütün faiz geliri ile bunun üzerindeki her türlü hak ajansa aittir. Proje özel hesabına bağlı hesaplarda biriken bu faiz gelirlerinin, proje dönemi sonunda ajansın kendi hesaplarına iadesi talep edilebileceği gibi yararlanıcıya yapılacak nihai ödemedeki mahsup edilmesi de mümkündür.

Nihai ödeme ise, proje uygulama süresinin bitimini takip eden *en geç otuz gün* içinde yararlanıcı tarafından sunulacak nihai raporun ve ödeme talebinin uygun bulunması halinde, raporun onaylandığı tarihten itibaren *otuz gün* içinde yine yararlanıcının sözleşmede belirtilen banka hesabına yatırılır. Proje teklif çağrısı yönteminde uygulama dönemi için bu Kılavuzda belirtilen hükümler, mahiyetine uygun düştüğü ölçüde, fizibilite desteği kapsamında desteklenen faaliyetler için de aynen uygulanır.

Projeye Ait Kayıtlar: Projelerin belirlenen amaçlara uygun olarak gerçekleştirilmesi, uygulamaların sözleşmede belirtilen usul ve esaslara göre yürütülmesi ve belgelendirilmesi, belgelerin proje uygulaması sona erdikten sonra **10 (on) yıl** süreyle muhafazası yararlanıcının sorumluluğundadır.

Denetim: Gerektiğinde yapılacak denetimler sırasında yararlanıcı, proje uygulama ve yönetim mekanlarına erişimi zorlaştırmamak yahut engellemek ve talep edilen her türlü bilgi ve

belgeyi görevli personele zamanında sunmak zorundadır. Sözleşme hükümleri, Ajans tarafından hem kayıtlar üzerinde hem de yerinde yapılabilecek denetimlere olanak tanıyacaktır.

Tanıtım ve Görünürlük: Yararlanıcılar, ortakları ve yükleniciler, hizmet, mal alımı ve yapım işleri faaliyetlerinde Ajansın sağladığı mali desteği ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının genel koordinasyonunu görünür kılmak ve tanıtmak için, Ajansın internet sitesinde (www.bebka.org.tr) yayınlanan “Görünürlük Rehberine” uygun olarak gerekli önlemleri alır.

Satın Alma İşlemleri: Yararlanıcılar ve ortaklarının desteklenen projeleri kapsamında yapacakları ihale ve satın alma faaliyetleri, satın alma ve ihale usul ve esasları doğrudan kanun veya yönetmelikle belirlenen kurum ve kuruluşlar bakımından kendi mevzuatlarına göre, diğer kişi, kurum ve kuruluşlar bakımından ise Proje Uygulama Rehberinde belirtilen usul ve esaslara göre yapılır.” Söz konusu Kanuna tabi olmayan kurum ve kuruluşların uyacakları satın alma usul ve esasları ise Yararlanıcıların Satın Alma Rehberinde tanımlanmıştır. Ayrıca, uygulama aşamasında satın alma usullerine ilişkin detaylı bilgi ve dokümanlar Ajans internet sayfasında bulunan Proje Uygulama Rehberi’nde yer almaktadır.

Ortak faaliyetler bakımından, ortaklardan herhangi birinin harcama usul ve esaslarının ilgili Kanunlarca tespit edildiği durumlarda, bu ortağın satın alma faaliyetleri söz konusu Kanun hükümleri doğrultusunda; Ortaklardan herhangi birinin harcama usul ve esaslarının hiçbir kanunla belirlenmediği durumlarda ise bu ortağın satın alma faaliyetleri sözleşmenin eki niteliğindeki kurallar çerçevesinde gerçekleştirilir.

Satın alma faaliyetlerinde, yararlanıcılar için belirlenmiş olan kurallara uyulmaması halinde, gerçekleştirilen alımlar uygun maliyet olarak değerlendirilmez ve yapılmış olan harcamalar destek bütçesinden karşılanamaz. Diğer taraftan, yararlanıcılara sağlanan avanstan yanlış, kurallara uymayan veya usulsüz harcama yapıldığının sonradan tespit edilmesi durumunda verilen destek yasal faizi ile yararlanıcıdan geri alınır. Harcama ve satın alma belgelerinin tamamı yetkili makamlarca gerekli incelenecektir. Bu sebeple, kayıtların sağlıklı bir şekilde tutulması ve ilgili tüm belgelerin muhafaza edilmesi gerekmektedir.

2.6. Program Düzeyi Performans Göstergeleri

Kod	Performans Adı	Birimi
FZD1	Analiz/Araştırma/İhtiyaç Tespiti/Fizibilite/Ön Fizibilite Çalışmaları Sayısı	Adet
FZD2	Üretilen Basılı Yayın Sayısı	Adet
FZD7	Doğrudan Faydalanıcı Sayısı Kamu Kurumu	Adet
FZD17	Yatırıma Yönelik Fizibilitesi Yapılan Alan Büyüklüğü	Metrekare
FZD18	Fizibilite Çalışması Hazırlanan Alan Büyüklüğü	Metrekare
FZD19	Fizibilite Çalışması Hazırlanan Sokak, Cadde vb. Sayısı	Adet

3. EKLER

EK A: Başvuru Formu (KAYS üzerinden doldurulacaktır.)

EK B: Bütçe (KAYS üzerinden doldurulacaktır.)

EK C: Mantıksal Çerçeve (KAYS üzerinden doldurulacaktır.)

EK D: Projede Yer Alan Kilit Personelin Özgeçmişleri (KAYS üzerinden doldurulacaktır.)

EK E: Teknik Şartname Formu

EK FZDEF: Fizibilite Desteği Etüdü Formatı

Şablon A: Yetkili Organ Kararında Olması Gereken İfade (KAYS'tan indirilecektir.)

Şablon B: Ortak için Yetkili Organ Kararı Olması Gereken İfade (KAYS'tan indirilecektir.)

Şablon C: Tatbiki İmza Beyanı (KAYS'tan indirilerek doldurulacak ve sisteme yüklenecektir.)

EK E: TEKNİK ŞARTNAME FORMU

*(**Açıklama:** Faaliyet bütçesinde yer alan; her bir ayrı hizmet alımı için maliyetinden bağımsız ve aşağıdaki formata uygun olarak ayrı ayrı teknik şartname sunulmalıdır.)*

1. İŞİN KONUSU

2. TARAFLAR

İşbu teknik şartnamede, <..... > “İDARE”, işi yürütecek olan firma “YÜKLENİCİ” olarak tanımlanmaktadır.

3. İŞİN KAPSAMI

(Bu bölümde sözleşme hedeflerinin hayata geçirilmesi için bu sözleşme kapsamında yaptırılacak işler açık ve ayrıntılı bir şekilde belirtilecektir.)

4. YÜKLENİCİNİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

(Bu bölümde hizmeti gerçekleştirecek kurum/kuruluşun beklentiler açık ve ayrıntılı bir şekilde maddeler halinde belirtilecektir. Ayrıca teklif verenden sözleşme şartlarını yerine getirirken ihtiyaç duyacağı bilgisayar, eğitim malzemesi ya da gerekli görebileceğiniz diğer ekipmanı sağlamasını isteyip istemediğinizi belirtiniz)

5. İDARENİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

(Bu bölümde hizmeti alacak kurum/kuruluşun ne gibi katkı (aynı katkılar) sağlayacağı açık ve ayrıntılı bir şekilde maddeler halinde belirtilecektir. Hizmetin sağlanması aşamasında idare ve yüklenici arasında koordinasyonu sağlayacak personel ile teknik düzeyde bilgi alışverişini sağlayacak ekip (varsa) belirtilecektir.)

.../.../2025

Kurumun En Üst Yetkili Amiri

İmzası ve Mühür

EK FZDEF:

FİZİBİLİTE DESTEĞİ ETÜDÜ FORMATI

(Bilgi Amaçlı Sunulmuştur)

1. PROJE KÜNYESİ

Projenin Adı:	Projenin adını yazınız. Seçilen ismin proje hakkında fikir vermesine, kısa ve özgün olmasına dikkat ediniz.
Projenin Türü:	Altyapı, üst yapı, kapasite artırma, ortak kullanım alanları oluşturma, modernizasyon, darboğaz giderme, mesleki eğitimin geliştirilmesi, Ar-Ge ve yenilik vb. şekilde tanımlanacaktır.
Projenin Yürütücüsü:	Projenin yürütülmesinden doğrudan sorumlu olacak ve Başvuru Sahibi Beynamesini imzalayacak kurum/kuruluş (başvuru sahibi) bilgisi bu bölümde verilecektir.
Ortaklar:	Projenin yürütülmesi sürecinde veya sonucunda doğrudan veya dolaylı fayda veya menfaat elde ederek bunun karşılığında yararlanıcıya projenin yürütülmesinde katkıda bulunacak ve Ortaklık Beynamesini imzalayacak kurum ve kuruluşların bilgisi bu bölümde verilecektir. Ortakların proje kapsamındaki hak ve yükümlülükleri açıkça belirtilecektir
İştirakçiler:	Projenin yürütülmesi sürecinde veya sonucunda, doğrudan fayda veya menfaat elde etmeden yararlanıcıya projenin yürütülmesinde katkıda bulunacak (sponsorluk, teknik destek sağlama vb.) ve İştirakçi Beynamesi'ni imzalayacak gerçek veya tüzel kişilerin bilgisi bu bölümde verilecektir. İştirakçilerin proje kapsamındaki hak ve yükümlülükleri açıkça belirtilecektir.
Uygulama Yeri:	Projenin uygulanacağı il ve ilçe bilgisi bu bölümde verilecektir.
Uygulama Süresi:	Projenin uygulama süresi ay olarak belirtilecektir.

Projenin Kapsamı:	Projenin temel faaliyetleri (satın alma, tesis kurulumu, hizmet geliştirme eğitim, danışmanlık vb.) ile her bir faaliyetin kapsamı, ölçeği ile birlikte bu bölümde kısaca belirtilecektir.
--------------------------	--

PROJENİN GEREKÇESİ, HEDEF VE AMAÇLARI

2.1. Projenin Konusu ve Sorun/İhtiyaç Tanımı

Projenin konusu ile proje fikrinin ortaya çıkmasına sebep olan temel sorunlar/karşılanması hedeflenen temel ihtiyaçlar hakkında bilgi bu bölümde verilecektir. Projeye gerekçe teşkil eden fırsat veya darboğazı hedef alan halihazırda sunulan hizmetler, bu konudaki eksiklikler ve henüz giderilmemiş ihtiyaçlar, sektörel ve bölgesel kalkınma açısından ele alınarak sayısal verilerle ortaya konacaktır. Projenin, tanımlanan fırsatları değerlendirme veya darboğazları aşma yöntemleri bu bölümde ayrıntılı olarak verilecektir.

2.2. Projenin Arka Planı ve Müdahale Gerekçesi

Projenin arka planını ve ortaya çıkma gerekçesini; uygulanacağı bölgenin ihtiyaç ve sorunlarını dikkate alarak, somut veriler (nitelikli saha çalışmaları, ekonomik ve sosyal analizler, arz ve talep değerlendirmeleri vb.) kullanarak ve Ajansın Bölge Planı ile ulusal ölçekteki plan ve programlardaki öncelik, hedef, strateji ve tedbirlerle de ilişkisini kurarak yazınız. (Bu bölüm, Proje ile Çözülmesi Hedeflenen Sorun veya Karşılanması Hedeflenen İhtiyaç Tanımı bölümündeki sorun ve/veya ihtiyaç tanımlamalarının ayrıntılı açıklaması niteliğinde olmalıdır.)

Sorun/ihtiyaç tanımı ile projenin sunacağı çözüm arasındaki ilişki, FZD EK-2’de yer alan mantıksal çerçeve matrisi kullanılarak ortaya konulacaktır.

2.3. Projenin Genel Hedefi

Tamamlanmasını müteakip projenin orta ve uzun vadede katkıda bulunacağı ve olumlu yönde değiştireceği hususları yazılacaktır.

Örnek: İldeki girişimci ekosisteminin gelişmesine katkı sağlamak.

2.4. Projenin Genel ve Özel Amacı

Projenin tamamlanmasından sonra orta ve uzun vadede katkı sağlayacağı genel amaç ile projenin tamamlanmasıyla birlikte ulaşılması beklenen özel amaç(lar) bu bölümde belirtilecektir.

2.5. Projenin Hedef Aldığı Kesim

2.5.1 Hedef Gruplar

Projenin uygulama süreci içerisinde veya tamamlanması ile birlikte proje sonuçlarından doğrudan olumlu fayda sağlayacak olan kişi, grup, kurum ve kuruluşların isimleri, tahmini sayıları ve seçilme gerekçeleri bu bölümde verilecektir.

2.5.2 Nihai Faydalanıcılar

Projenin tamamlanması ile birlikte orta-uzun vadede (1-5 yıl) proje sonuçlarından doğrudan ya da dolaylı fayda sağlayacak olan kişi, grup, kurum ve kuruluşlar bu bölümde belirtilecektir.

3. PROJE FİKRİNİN KAYNAĞI ve DAYANAKLARI

3.1. Projenin Politika Dokümanlarına ve Yasal Mevzuatlara Uygunluğu

Projenin ilişkili olduğu veya dayandığı ulusal, bölgesel veya yerel plan, programlar, stratejiler (örneğin kalkınma planı, bölge planı, BGUS, ulusal ihracat stratejisi vb.) ile ilişkisi açıklanacaktır. Kalkınma ajanslarının hazırladığı Sonuç Odaklı Program (SOP) ve ajansın diğer analiz raporları ve faaliyetleri ile ilişkisi de bu bölümde ortaya konulacaktır.

3.2. Proje Yürütücüsünün Mevcut Projeleri ve Diğer Kurum Projeleri ile Bağlantıları

Projenin, proje yürütücüsünün yatırımın yapılacağı ilde (varsa) geçmiş, yürüyen ve planlanan diğer projelerle ilişkisi ile söz konusu ilişkilerden kaynaklanan etkiler belirtilecektir.

Projeye ilgili varsa geçmişte yapılmış etüt, araştırma ve diğer çalışma bilgileri bu bölümde yer alacaktır.

Ayrıca projenin, yatırım ve/veya işletme aşamalarında, diğer kurumların yatırım projeleri ile ilişkisi olması durumunda bu ilişki kapsamlı bir biçimde tanımlanacaktır.

Proje ile eşzamanlı götürülmesi gereken diğer kurumların projeleri var ise bu bölümde anlatılacaktır.

3.3. Proje ile İlgili Geçmişte Yapılmış Etüt Araştırma ve Diğer Çalışmalar

Proje fikrinin ortaya çıkışı ve projeye ilgili geçmişte yapılmış etüt, araştırma ve diğer çalışmalar bu bölümde yer alır.

3.4.Proje İhtiyacı/Talebi

Projeye duyulan ihtiyacın veya talebin analiz sonuçlarının özetlendiği bölümdür.

3.5.Proje Alternatifleri

Bu bölümde proje konusu mal/hizmet üretiminin gerçekleştirilmesini sağlayan, aşağıdaki ayrıntıları verilen en az 4 alternatife yer verilecektir.

3.5.1. Projesiz Durum

Hâlihazırda proje konusu mal/hizmet ihtiyacının nasıl sağlandığı belirtilip, fizibiliteye konu hedeflere mevcut durumda nasıl ulaşıldığı ve bu durumun kilit (diğer alternatiflerle karşılaştırma yapmayı mümkün kılacak) bilgilerine yer verilecektir. Örneğin, teknolojisi, kalan faydalı ömrü, kapasitesi, kapasitesinin talebi karşılayabilme derecesi vb.

3.5.2. Bakım Onarım veya Tevzii Yatırımı

Hâlihazırda proje konusu mal/hizmet ihtiyacını karşılayan bir birim varsa, yapılacak bakım-onarım veya tevsii yatırımları ile faaliyetlerine devam etmesi bir alternatif olarak değerlendirilecektir. Bu alternatif diğer bir ifadeyle, temel hedeflere ulaşmak için gereken asgari müdahaleyi belirtmektedir. Asgari müdahaleden kasıt, proje çıktılarına ek özellikler getirmeden ek faydalar sağlayan bakım onarım ve/veya tevsii gibi müdahalelerdir. Bu başlık altında bu alternatif hakkında bilgi verilecektir. Örneğin, yatırım tutarı, yatırım sonrası oluşacak ek faydalar (faydalı ömrün uzaması, kapasite artışı vb.

3.5.3. En İyi İki İkinci Alternatif

Temel hedeflere ulaşmayı sağlayacak ancak yapılacak analiz sonucunda tercih edilen alternatiften sonra gelen proje alternatifine dair bilgilere yer verilen bölümdür.

3.5.4. En İyi Alternatif

Proje alternatiflerinin detaylı analizinden sonra tercih edilen seçenektir. Proje alternatifleri listesindeki her bir alternatifin karşılaştırılması sonucu, genel olarak ticari ve/veya ekonomik/sosyal olarak daha avantajlı bulunduğundan yapılması planlanan alternatife dair bilgilere yer verilen bölümdür.

3.6.Teknoloji ve Tasarım

Bu bölümde, projede kullanılmak üzere seçilen teknolojinin özellikleri, seçim süreci ve tasarımı anlatılacaktır. Teknoloji; mal ve hizmet üretmek için kullanılan yöntem, süreç, takım-teçhizat ve makinelerden oluşan sistemdir. Teknoloji seçimi ise, değişik girdi bileşimlerini kullanarak aynı çıktıyı üreten alternatif üretim yöntemleri arasından birini saptama işlemidir. Alternatif teknolojiler irdelenmeli, seçilen teknoloji ve seçime temel olan gerekçeler ayrıntıları ile açıklanmalıdır.

Projelerde son teknolojiye uygun olan üretim yöntemi seçilirken kullanılacak olan teknolojinin seçiminde; yatırımın yaratacağı istihdam, çevreye zarar verecek unsurların varlığı ve üretilen ürünün kalitesi gibi etkilerin birlikte değerlendirilmesi gerekmektedir.

Tasarım ise seçilen teknolojinin şekilsel ve kullanıma yönelik yapısı olup, bu bölümde ayrıca planlanan tasarım hakkında bilgi verilecektir.

4. PROJE UYGULAMASI İLE İLGİLİ AYRINTILI BİLGİLER

4.1.Proje Kapsamında Yapılacak Faaliyetler

Projenin temel faaliyetlerini (satın alma, tesis kurulumu, hizmet geliştirme eğitim, danışmanlık, inşaat, insan kaynakları vb.) maddeler halinde yazılacak ve her bir faaliyetin kapsamını kısaca açıklanacaktır.

4.2.Proje Bileşenlerinin Maliyeti ve Bütçe

Projenin temel faaliyetleri için öngörülen bütçeyi belirtilecektir. Proje bütçesi, Kalkınma Ajansları Destek Yönetimi Kılavuzu Eki FZD EK-1 kullanılarak hazırlanacak ve söz konusu ekte yer alan Excel dokümanının ilgili tüm sayfaları doldurularak fizibilite raporuna eklenecektir.

İnşaat, insan kaynakları, makine ve teçhizat gibi temel bütçe kalemlerine alt kırılımlarıyla yer verilecektir. Proje süresi boyunca üstlenilecek yapım maliyetleri mümkün olduğu ölçüde kesin projelere dayanarak detaylı bir biçimde verilecektir.

4.2.1. Yapım İşlerinin Tahmini Bedelinin Proje Bütçesine Oranı

Proje kapsamında öngörülen yapım işlerinin (inşaat ve tadilat) proje bütçesine oranını belirtilecektir.

4.3.Beklenen Çıktı ve Sonuçlar

Projeden beklenen çıktı ve sonuçları açıklanacaktır.

4.4.Beklenen Etkiler

Proje ile yaratılması beklenen ekonomik, sosyal ve çevresel etkileri, bölgesel ve sektörel açıdan değerlendirilecektir.

4.5.Projenin İl/ile/Bölge Ekonomisine Katkısı

Projenin, Programın genel hedefinde yer alan bölge ekonomisinin geliştirilmesine katkısı, etkileyeceği sektörler itibarıyla temel göstergeler kullanılarak belirtilecektir.

4.6.Performans Göstergeleri

Proje süresi içerisinde veya projenin tamamlanması ile birlikte elde edilecek başarıları doğrulayacak kritik göstergeleri belirli, ölçülebilir, kabul edilebilir, gerçekçi, zamana bağlı olarak ‘ıktı’ ile ‘sonuç’ göstergeleri şeklinde sınıflandırarak aşağıdaki tabloya işlenecektir.

ıktı Göstergeleri: Proje kapsamında yapılan faaliyetler sonunda elde edilen kazanımları ortaya koyan göstergelerdir. rnek: kurulan girişimci merkezi sayısı: 1

Sonuç Göstergeleri: Projenin beklenen sonuçları ve amaçları ile ilgili ve direkt projenin başarısını, sağladığı katkıları ortaya koyan kritik başarı göstergelerdir. rnek: kurulan girişimci merkezinde eğitilenler arasından kendi işini kuran girişimci sayısı: 5

TABLO 1 ÇIKTI VE SONUÇ GÖSTERGELERİ

	Gösterge	Birim	Başlangıç Değeri	Hedef
Çıktı Göstergeleri				
Sonuç Göstergeleri				

4.7. Proje Konusu Taşınmazların Mülkiyet Durumu

Projenin uygulanacağı taşınmazların (bina, arsa vb.) mülkiyetinin durumunu açıklanacaktır.

4.8. İş Planı

Projenin tahmini iş planını, başlangıçtan itibaren kaçınıcı ayda hangi faaliyetlerin yapılacağını belirtecek şekilde açıklayınız ve bir takvim üzerinde gösterilecektir.

Projenin İşletme Modeli, Yönetim Yapısı ve Sürdürülebilirliği**4.8.1. Yönetim Yapısı**

Proje sahibi ve ortaklarının ve varsa diğer paydaşların tahsis edecekleri personel bilgileri ve oluşturulacak kurumsal yönetim mekanizmasına değinilecektir. Bu bölüme organizasyon şeması da eklenmelidir.

4.8.2. Proje Süresince Yönetim Modeli

Proje yönetim ekibi, idari, mali ve teknik açılardan proje yönetimi yaklaşımı, proje uygulayıcıları ile yapılacak iş birlikleri vb. değinilecektir.

4.8.3. Üretilen Çıktı ve Hizmetler

Proje sonucunda ne tür çıktı ve hizmetler üretileceği konuları açıklanacaktır.

4.8.4. Çıktı ve Hizmetlerin Kullanıcıları

Bu çıktı ve hizmetlerden kimlerin hangi koşullarda yararlanacağı açıklanmalıdır.

4.8.5. Proje Sonrası Yönetim Modeli

Personel ihtiyacı, girdi ve işletme maliyetleri, satış gelirleri, nakit akışı vb. kurumsal ve mali unsurlar açısından projenin sürdürülebilirliğinin nasıl sağlanacağı açıklanmalıdır.

5. YER SEÇİMİ VE ARAZİ MALİYETİ

Proje yeri seçimi, projenin konumlanacağı bölgenin ve bölge içerisindeki yerin seçimini içerir. Bu bölümde, proje yerinin seçimini etkileyen etkenlere bağlı olarak alternatiflerle karşılaştırmalı olarak yer seçiminin karar aşaması ve arazi maliyetine yer verilecektir.

5.1. Fiziksel ve Coğrafi Özellikler

Bu bölümde yatırım yapılacak bölgenin ve yerin coğrafi yerleşimi, iklimi (yağış oranı, nem, sıcaklık, rüzgâr vb.), toprak ve arazi yapısı, bitki örtüsü, su kaynakları ve diğer doğal kaynakları ile ilgili bilgiler verilecektir. Ayrıca, yenilenebilir enerji yatırımlarında üretim performansını ve karlılığını etkileyen uzun dönemli meteorolojik verilerin sağlanması gerekmektedir.

5.2. Ekonomik ve Fiziksel Altyapı

Bu bölümde yatırım yapılacak bölgenin ve yerin hammadde ve yardımcı madde kaynaklarına erişilebilirlik durumu, pazara yakınlık durumu ile beraber dağıtım ve pazarlama olanakları, işgücü piyasası, ücret düzeyi, yan sanayi durumu, bölgenin teşvik olanakları, ulaşım ve haberleşme sistemi, su-elektrik-doğalgaz şebekeleri, arazi kullanımını gibi bilgiler verilecektir.

5.3. Sosyal Altyapı ve Sosyal Etkiler

Bu bölümde yatırım yapılacak bölgenin ve yerin nüfus, istihdam, gelir dağılımı bilgileri ve söz konusu yerdeki sosyal hizmetler ve kültürel yapı gibi sosyal altyapısı hakkında bilgi verilecektir.

Bu bölümde ayrıca, yatırımın hayata geçmesi sonucunda “Sosyal Analiz” bölümünde bahsi geçen yatırımın bölge üzerinde oluşturacağı sosyal etkiler de özetlenecektir.

5.4. Çevresel Etkiler

Bu bölümde yer seçimi kararını etkileyen çevresel faktörlerden bahsedilecektir. Bunun yanı sıra bu faktörlere dayalı olarak yer seçiminin gerekçesi belirtilecektir. Örneğin projenin çevre üzerinde olası bir olumsuz etkisi bulunması durumunda yer seçiminin bu etki dikkate alınarak nasıl yapıldığı gibi.

5.5. Alternatifler, Yer Seçimi ve Arazi Maliyeti (Kamulaştırma Bedeli De Dâhil)

Bu bölümde yer alternatifleri belirlenecek daha sonra alternatifler arasından seçilen ve seçim sebebi anlatılacaktır. Seçim kriterleri arasında arazi maliyeti de yer alacaktır. Bütün alternatif yerler için hem varsa kamulaştırma bedeline hem de arazinin alternatif maliyetine (üzerinde proje yapılmak suretiyle vazgeçilen tarımsal üretim geliri gibi) yer verilecektir.

6. TALEP TAHMİNİ VE KAPASİTE SEÇİMİ

Bu bölüm, projenin özelliğine göre talep analizi, pazar araştırması, ihtiyaç analizi, sorun analizi vb. yöntemler kullanılarak yapılması planlanan yatırımın kapasitesinin belirlenmesine etki edecek verilerin ve bu veriler ışığında seçilen kapasite düzeyinin ifade edildiği bölümdür.

6.1. Varsayımlar

Talep tahminine dair ulusal ve bölgesel düzeyde varsayımlar, talebin geçmişteki eğilimi, mevcut talep düzeyi, ulusal ve bölgesel düzeyde büyüme beklentileri ve bunun gelecekteki talep ile ilişkisi, tahmin işleminin kapsayacağı zaman aralığı vb. varsayımların ifade edildiği bölümdür.

6.2. Talep Tahmin Yöntemi

Mevcut varsayımlara uygun olarak seçilen talep tahmin yöntemi ve metodolojisinin (niteliksel veya niceliksel – pazar araştırması, görüş toplama, trend analizi vb.) ve talep analizine olanak sağlayacak bilgilerin ifade edildiği bölümdür.

6.3. Talep Analizi

Uygulanmasına karar verilmiş olan talep tahmin yöntemine göre talep analizinin yapıldığı bölümdür.

6.4.Talep Tahmin Sonuçları

Yapılan talep analizinin sonuçlarının ortaya konulduğu bölümdür.

6.5.Kapasite Seçimi

Tahmin edilen talep düzeyine uygun olarak seçilen proje kapasitesi (yıllık), üretilecek her bir mal veya hizmet için yıllık ve aylık bazda ayrı ayrı olarak belirtilecektir.

7. YATIRIM TUTARI

Sabit sermaye yatırımı, işletme sermayesi ve toplam yatırım tutarının yer aldığı bölümdür.

7.1.Sabit Sermaye Yatırım Tutarı

Yatırımın uygulanması sırasında edinilen ve faydalı ömrü boyunca kullanılacak maddi ve maddi olmayan unsurların para birimiyle değeri sabit yatırımı oluşturur. Sabit yatırım tutarını oluşturan ana kalemler; Etüd Giderleri, Mühendislik ve Proje Giderleri, Lisans-Patent-Know How vb. Teknoloji Ödemeleri, Arazi Bedeli, Arazi Düzenlemesi, Hazırlık Yapıları, İnşaat İşleri Giderleri, Ulaştırma Tesislerine İlişkin Harcamalar, Ana Tesis Makina ve Donanım Giderleri, Yardımcı İşletmeler Makina ve Donanım Giderleri, Taşıma ve Sigorta Gideri, İthalat ve Gümrükleme Gideri, Montaj Giderleri, Taşıt Araçları, Genel Giderler, İşletmeye Alma Giderleri, Beklenmeyen Giderler ve Yatırım Dönemi Faizleridir. Bu bölümde belirtilmiş unsurlar tablo şeklinde belirtilecektir.

7.2.Arazi Kamulaştırma Bedeli

Arazi maliyeti olarak varsa kamulaştırma bedelleri ve kamulaştırma sonrası arazide yapılan iyileştirmelerin maliyeti belirtilmelidir.

7.3.İşletme Sermayesi

İşletme sermayesi brüt ya da net olarak tanımlanır. Brüt işletme sermayesi döner değerler toplamını ifade eder. Net işletme sermayesi ise döner değerler ile kısa vadeli yabancı kaynaklar arasındaki farktır. Yatırımın mal veya hizmet üretebilmesi için hammadde, yardımcı madde, elektrik, yakıt, su, insan gücü gibi kaynaklar ile, ayrıca ürettiği mal veya hizmeti pazara ulaştırıp satmak için gereksinim duyacağı harcamalar belirtilecektir.

7.4.Toplam Yatırım Tutarı ve Yıllara Dağılımı

Sabit sermaye harcamaları tutarı ve işletme dönemindeki işletme sermayesi ihtiyacı toplamından oluşan toplam yatırım tutarının ifade edildiği bölümdür. Yatırımın gerçekleşme süresi bir yıldan fazla olduğu durumlarda toplam yatırım tutarı harcamalarının yıllara göre dağılımı aşağıda yer alan Toplam Yatırım Tutarı Tablosu kullanılarak ifade edilecektir.

TABLO 2 TOPLAM YATIRIM TUTARI VE YILLARA GÖRE DAĞILIMI (TL)

Yıllar	1.Yıl		n.Yıl		TOPLAM
	İç Kaynak	Dış Kaynak	İç Kaynak	Dış Kaynak	
A.Arsa Bedeli					
B.Sabit Tesis Yatırımı					
1.Etüd ve Proje					
2.Teknik Yardım ve Lisans					
3.İnşaat İşleri					
4.Makine ve Donanım					
5.Taşıma ve Sigorta					
6.İthalat ve Gümrükleme					
7.Montaj Giderleri					
8.Genel Giderler					
9.Taşıt ve Demirbaşlar					
10.İşletmeye Alma Giderleri					
11.Beklenmeyen Giderler					
Sabit Yatırım Tutarı (A+B)					
C.İşletme Sermayesi İhtiyacı					
Toplam Yatırım Tutarı (A+B+C)					

8. PROJENİN FİNANSMANI VE FİNANSAL ANALİZ

Fizibilite etüdüne konu yatırımın finansman modelinin kurulup, finansal analizinin yapıldığı bölümdür.

8.1.Finansman Öngörüsü

Projenin finansmanı için öngörülen finansman kaynaklarının (öz kaynak, iç kredi, dış kredi, bütçe vb.) belirtildiği bölümdür.

8.2.Finansman İhtiyacı ve Kaynakları

Yatırımın finansman ihtiyaçlarının saptanması ve bu ihtiyacın ne kadarının hangi kaynaklarla finanse edileceğine bu bölümde yer verilir. Dördüncü bölümde hesaplanmış olan maddi ve maddi olmayan duran varlık kalemlerinden oluşan “Sabit Yatırım Tutarı”na, geleceğe yönelik hesaplanan iç yatırımlarda gerekli fiyat artışları, dış yatırımlarda kur farkları ve varsa yatırım dönemi finansman giderleri de ilave edilerek “Sabit Yatırım Toplamı” bulunur. Bu toplama yatırımın üretime başlayabilmesi için gerekli işletme sermayesi ihtiyacının ilave edilmesi ile “Genel Yatırım Toplamı” bulunur. Yatırım finansman ihtiyacının belirlenmesinden sonra, bu ihtiyacın hangi kaynaklarla finanse edileceğine de bu bölümde yer verilecektir. Finansman ihtiyacı ve bunu finanse edecek olan kaynakların ve değerlendirme sonuçları aşağıda yer alan tablo aracılığıyla ifade edilecektir.

TABLO 3 FİNANSMAN İHTİYACI VE KAYNAKLARI TABLOSU (TL)

Yıllar	1.Yıl		n.Yıl		TOPLAM
	İç Kaynak	Dış Kaynak	İç Kaynak	Dış Kaynak	
<i>FİNANSMAN İHTİYACI</i>					
Sabit Tesis Yatırımı					
Finansman Giderleri					
Sabit Yatırım Toplamı					
İşletme Sermayesi Yatırımı					
TOPLAM FİNANSMAN İHTİYACI					
<i>FİNANSMAN KAYNAKLARI</i>					
Öz Kaynaklar					
Yabancı Kaynaklar					
TOPLAM FİNANSMAN KAYNAKLARI					

8.3.Finansman Koşulları ve Sermaye Maliyeti

Öz kaynak/yabancı kaynak dengesinin saptanmasından sonra öz kaynak ve yabancı kaynak koşulları bu bölümde değerlendirilecektir. Bu bölümde geri ödeme yükümlülüğü olan kaynakların (yabancı kaynak) vadeleri ve maliyeti, öz kaynakların ise sadece maliyeti (seçilen risksiz faiz oranı/ uygun borçlanma maliyeti vs.) belirtilecektir. Kaynak bazında maliyetlerin belirtilmesinden sonra analizlerde indirgeme (iskonto) oranı olarak kullanılacak olan “Sermaye Maliyeti”nin hesaplanması gerekmektedir. Sermaye maliyetinin hesaplanmasında “Ağırlıklı Ortalama Sermaye Maliyeti” yöntemi kullanılacaktır (Ağırlıklı ortalama sermaye maliyeti, kuruluşun kullanmış olduğu kaynakların (uzun vadeli yabancı kaynak + öz kaynak) ağırlıklı ortalama maliyetidir.)

8.4.Finansman Tablosu ve Finansal Oranlar Analizi

Bu aşamada yapılacak olan FOA (Finansal Oranlar Analizi) kendi mali tabloları (bilanço/gelir tablosu) olan kuruluşlarca yapılacaktır. Finansal oranlar kuruluşun mevcut ve finansman planlaması için hazırlanan proforma bilanço, net gelir-gider tablosu ve nakit akım tablosu (ya da finansman tablosu) verilerinden hesaplanacaktır. Finansal yeterliliği ve başarıyı ölçmekte kullanılan bu oranlar likidite, kaldıraç, faaliyet ve karlılık oranları olmak üzere dört değişik oran grupları ile projenin ya da kuruluşun belli bir döneme ait finansal durum analizi yapılır.

9. TİCARİ ANALİZ

Projenin gerçekleşmesi ile üretilecek ve yatırımcı kuruluşa gelir oluşturacak mal/hizmetin ticari olarak satışının söz konusu olduğu projelerde doldurulacaktır. Ticari analizde proje, yatırımcı kuruluş açısından ele alınır ve ticari karlılığın maksimize edilmesi amaçlanır. Ticari analizde fayda ve maliyetler, cari piyasa fiyatları ile hesaplanır. Ticari analizde dolaylı ve dışsal etkiler hesaba katılmaz.

9.1.Ticari Analiz ile İlgili Temel Varsayımlar

İskonto Oranı

Nakit akımlarının indirgenmesinde kullanılan iskonto oranı ve gerekçesi belirtilecektir.

Ekonomik Ömür

Yatırımın faydalı olarak üretimde bulunabileceği süre geçmişte gerçekleştirilen benzer yatırımlar ve uluslararası örnekler de göz önünde bulundurulacak belirlenecek ve bu bölümde ifade edilecektir.

Hurda Değer

Makine, teçhizat vb. gibi yatırımlarda, bu yatırımın gerçekleşmesinden belli bir süre sonra makine ve teçhizatın ekonomik ömrünü doldurması nedeniyle satılması halinde ele geçmesi öngörülen tutar bu başlık altında ifade edilecektir.

Yenileme Yatırımları

Tesislerde kullanılan araçların eskimesi ya da üretimdeki verimliliğin azalması üzerine faaliyetlerin etkin olarak devam ettirilebilmesi için gerekli olması muhtemel ara dönem yatırımları bu bölümde belirtilecektir.

Enflasyon Oranı

Ülke genelindeki fiyat artışlarının ölçüsü olarak kullanılan fiyat endekslerinden yararlanılarak tahmin edilen enflasyon oranı belirtilecektir.

9.2.Ticari Faydalar ve Maliyetler

Bu bölümde proje konusu yatırımın işletme döneminde oluşturacağı fayda ve yol açacağı maliyetler belirtilecektir. İşletme dönemi gelir ve giderlerinin parasal tutar olarak belirlenmesinden önce, miktar olarak girdi ihtiyaçları, mal/hizmet üretimi ve bunların miktar olarak esas alınmış olan birim fiyatları da belirtilecektir. Bunların belirlenmesinden sonra parasal tutarlar “Ticari Fayda ve Maliyetler” olarak belirtilecektir.

TABLO 4 İŞLETME GELİR VE GİDERLERİ TABLOSU (TL)

Yıllar	1.Yıl	2.Yıl	3.Yıl	4. Yıl	n. Yıl
Kapasite Kullanım Oranı					
1.İşletme Gelirleri					
2.Üretim Giderleri					
3.Amortisman					

4.Finansman Giderleri					
5.Satış Giderleri					
6.Brüt Kar (1-2-3-4-5)					
7.Matrahtan İndirilecekler					
8.Vergi Matrahı (6-7)					
9.Vergi ve Stopajlar					
10.Net Kar (6-9)					
11.Temettüer (Dağıtılacak Karlar)					
12.Kullanılabilir Kar (10-11)					

Ticari Nakit Akış Tablosu

Ticari nakit akış tablosu, tesisin işletmeye geçmesinden itibaren yıllar itibariyle nakit giriş ve çıkışlarının karşılaştırıldığı tablodur. Nakit girişleri olarak yurtiçi ve yurtdışı satış gelirleri, nakit çıkışları olarak da işletme dönemi yatırım harcamaları, işletme giderleri, borç anapara geri ödemeleri, vergi ve stopaj ve dağıtılan kar paylarından belirtilecektir. Nakit farkı (nakit akımı) olarak da nakit girişleri ile nakit çıkışları arasındaki fark hesaplanacaktır. Bu bölümde ekte verilmiş olan “Ticari Nakit Akış Tablosu” hazırlanacaktır.

Tablo 5 Ticari Nakit Akış Tablosu (TL)

Yıllar	1.Yıl	2.Yıl	3.Yıl	4.Yıl	n.Yıl
A.Nakit Girişleri					
-İşletme Gelirleri					
-Diğer Nakit Girişleri					
B.Nakit Çıkışları					
- İşletme Dönemi Yatırım Harcamaları					
-İşletme Giderleri					
-Borç Anapara Geri Ödemeleri					
-Vergi ve Stopaj					
-Dağıtılan Kar Payları					
Nakit Farkı-Nakit Akımı (A-B)					

9.3.Ticari Faydalar ve Maliyetler

Yapılması planlanan projenin sektörel ve teknik değerlendirme sonuçlarına dayalı olarak yapılan mali analizleri içeren bölümdür. Bu bölümde yapılması gereken temel analiz teknikleri aşağıda verilmiştir:

Net Bugünkü Değer

Belirlenen iskonto oranı üzerinden, yatırım harcamalarını ve yatırımın sağlayacağı net nakit girişlerini aynı zaman noktasına indirgeyerek aralarındaki farkın hesaplanması yöntemidir.

İç Karlılık Oranı

Projenin ekonomik ömrü boyunca sağlayacağı net nakit girişlerinin bugünkü değerini yatırım harcamalarının bugünkü değerine eşitleyen iskonto oranıdır.

Geri Ödeme Süresi

Toplam yatırım harcamasının net nakit akışlarıyla ödenebileceği süredir

Fayda/Maliyet Oranı

Projenin ekonomik ömrü boyunca sağlayacağı faydaların (nakit girişleri) bugünkü değerlerinin toplamının, maliyetlerin (yatırım harcamaları ve diğer nakit çıkışları) bugünkü değerlerinin toplamına oranıdır.

Tablo 6 Net Bugünkü Değer Tablosu (TL)

Yıllar	Sabit Yatırım Tutarı (A)	İşletme Sermayesi Yatırımı (B)	Vergi Öncesi Kar (C)	Amortisman (D)	Vergi ve Fon Kesintileri (E)	Faiz (F)	Net Nakit Akımı (-A-B+C+D-E+F)	İskonto Oranı	İskonto Edilmiş Net Nakit Akımı
0									
1									
2									
3									
4									

5									
6									
7									
8									
9									
10									
n									
TOPLAM								NBD	

Tablo 7 İç Karlılık Oranı Tablosu (TL)

Yıllar	Sabit Yatırım Tutarı (A)	İşletme Sermayesi Yatırımı (B)	Vergi Öncesi Kar (C)	Amortisman (D)	Vergi ve Fon Kesintileri (E)	Faiz (F)	Net Nakit Akımı (-A-B+C+D-E+F)	İskonto Oranı	İskonto Edilmiş Net Nakit Akımı
0									
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									
n									
TOPLAM									
İKO (%)									

10. EKONOMİK ANALİZ

Tüm projeler için doldurulacaktır. Açıklamalar bölümü ışığında Fayda Maliyet Analizi veya Maliyet Etkinlik Analizinden biri tercih edilecektir.

Projelerin ekonominin bütününe ve toplumun geneline olan etkilerinin analiz edildiği bölümdür. Söz konusu analizde projenin ülkenin refah seviyesini artırıp artırmadığına bakılır. Girdi ya da çıktılarının piyasa değerinin her zaman ülke ekonomisine olan değerini yansıtmaması ve tam rekabetçi olmayan piyasa koşulları (monopolistik yapı, gümrük tarifeleri nedeniyle arızalı fiyatlar, taban-tavan fiyat uygulamaları vs.) nedeniyle ekonomik analiz yapılmaktadır.

Ekonomik analizin ticari analizden farkları şunlardır.

Fiyatlar: Ticari analizde piyasa fiyatları kullanılırken, ekonomik analizde nakit akım tablosunda piyasa aksaklıklarını ve kaynakların gerçek fırsat maliyetini yansıtan gölge fiyatlar kullanılır. Bu işlem için dönüştürme faktörü hesaplanır. Söz konusu oran işçilik gölge ücreti hesabında da kullanılır.

Fayda ve Maliyetler:

1. Dışsallıklar: Ticari karlılık sadece doğrudan (parasal) etkileri kapsar iken olumlu veya olumsuz dışsallıklar (diğer alanlarda yol açılan gelir artırıcı ve eksiltici etkiler) (çevre kirliliği gibi) ihmal edilirken ekonomik analize dahil edilirler. 2. Transferler (kamulaştırma, arazi bedeli, vergi, teşvik gibi) ekonomik analizde dikkate alınmaz.

Ancak arazinin alternatif maliyeti (üzerinde proje yapılmak suretiyle vazgeçilen tarımsal üretim geliri gibi) analizde maliyetler arasına dâhil edilir. 3. Piyasa-dışı etkiler, proje çıktısından doğrudan faydalanan kullanıcılar üzerinde yaratılan, ancak bir piyasa değeri olmayan faydalar ya da maliyetleri ifade etmektedir. Otoyol projesi ile yaratılan zaman tasarrufu veya arıtma tesisi projesi ile içme suyu kalitesinin artması gibi piyasa dışı etkilerin rakamsallaştırılarak hesaplamalara katılması mümkündür. “Ödenmeye istekli olunan fiyat” bu aşamada kullanılacak bir yöntemdir. Projenin kalitatif yönleri, çoklu-kriter analizi yaklaşımı ile değerlendirmeye dahil edilebilir. 4. İndirgeme Oranı: Ticari ve ekonomik analizde kullanılan indirgeme oranları farklılık arz etmektedir. Nakit akımlarının bugünkü değerinin bulunmasında kullanılan indirgeme oranında temelde kaynakların alternatif maliyeti dikkate alınmaktadır. Ekonomik indirgeme oranı ise sermayenin ekonomik fırsat maliyeti olarak kullanılır. Sosyal indirgeme oranı olarak da adlandırılan bu yaklaşımda toplumun tüketimlerini ertelemeye istekli olacağı minimum getiri seviyesi olarak tanımlanabilir.

10.1. Ekonomik Analiz ile İlgili Temel Varsayımlar

Bu bölümde ekonomik analizin temelini oluşturan varsayımlar ve dayandıkları gerekçeler yer almalıdır.

10.2. Ekonomik Faydalar ve Maliyetler

Ekonomik analizde kullanılan faydalar ve maliyetler bu bölümde yer almalıdır. Gölge fiyat yaklaşımının benimsenmesi esastır. Projelerin faydaları arasında sayılan istihdam, ücretlerin artışı, fiyatların düşmesi, zaman kazancı/kaybı, hava kirliliğinin önlenmesi/artması gibi faydalar veya maliyetlerden rakamsallaştırılabilenler belirtilecek ve bir sonraki başlıkta analize dahil edilecektir.

Tablo 8 Ekonomik Net Akış Tablosu (TL)

Yıllar	1.Yıl	2.Yıl	3.Yıl	4.Yıl	n.Yıl
A. Projenin Faydaları					
- Doğrudan Faydalar					
- Dolaylı Faydalar					
- Parasallaştırılmayan Önemli Faydalar					
B. Projenin Maliyetleri					
- Yatırım Harcamaları					
- İşletme Giderleri					
- Finansman Maliyeti					
- Olumsuz etkiler					

10.3. Ekonomik Fayda Maliyet Analizi (Ekonomik NBD, Ekonomik İKO)

Ekonomik analiz sonucunda elde edilen net bugünkü değer, iç karlılık oranı, geri ödeme süresi ve fayda/maliyet oranı hesaplamaları bu bölümde yer almalıdır.

10.4. Maliyet Etkinlik Analizi

Bu bölümde yapılacak “Maliyet Etkinlik Analizi” aynı veya benzer çıktıları üretmenin alternatif yollarının maliyetlerinin karşılaştırılması olup, genelde projenin üretmesi beklenen faydaların 38 rakamsallaştırılması/parasallaştırılması mümkün olmadığında kullanılan bir tekniktir. Fayda

maliyet analizi kullanılan projeler için maliyet etkinlik analizi yapılmayacak, fayda maliyet analizi yapılması mümkün olmayan projeler (özellikle sosyal projeler) bu yöntem kullanılarak analiz edilecektir.

10.5. Diğer Ekonomik Analiz Ölçütleri

Bu bölümde ifade edilecek ulusal amaçlar ekonomik büyüme, toplam üretimde ve tüketimde artış, yaşam şartlarının geliştirilmesi, endüstrileşme, altyapının iyileştirilmesi, istihdamın artırılması, toplumsal eşitlik, gelir dağılımının iyileştirilmesi, katma değer etkisi, bölgesel gelişme, sağlık ve eğitim imkânlarının geliştirilmesi, döviz kazancının artırılması ve ulusal güvenlik vb. olarak sıralanabilir. Bu bölümde söz konusu amaçlara yönelik elde edilen kazanımlar yer alacaktır.

11. FİNANSAL ANALİZ

Finansal analizde takip edilecek yönteme ilişkin önemli unsurlar şunlardır:

- Projenin ekonomik ömrü 20 yıl olarak kabul edilecektir.
- Sadece nakit girdi ve çıktılar hesaba katılacaktır. Amortisman gibi nakit akışına sebep olmayan maliyet unsurları analizde dikkate alınmayacaktır.
- Analizde net fayda ve maliyetler kullanılacaktır. Projenin fayda ve maliyetleri hesaplanırken projenin yapılmadığı durumdaki fayda ve maliyetler analizde dikkate alınacaktır.
- Fayda ve maliyetler sabit fiyatlarla hesaplanacak, enflasyon ve KDV hesaba katılmayacaktır.
- Projenin diğer sektörlerde meydana getireceği dışsallıklar da fayda ve maliyet olarak hesaplamalara dâhil edilecektir.
- Projenin parasal değerinin ölçülmesi mümkün olmayan fayda ve maliyetleri varsa açıklanacaktır.

11.1. Proje Gelir ve Gideri

Tam kapasitede çalışması durumunda elde edilecek gelir ile yapılacak harcamayı gösteren “işletme gelir-gider tablosu” hazırlanacaktır. Yıllar itibariyle öngörülen kapasite kullanım oranına göre indirgenmiş gelir -gider hesabı da aynı tabloda yer alacaktır.

Giderin gelirden daha fazla olması durumunda, finansman açığının ne şekilde giderileceği ayrıntılı olarak belirtilecektir. Bu kapsamda kurumlardan alınacak finansman taahhüdü, imzalanacak protokoller vb. proje değerlendirme raporu ekinde mutlaka yer alacaktır.

11.2. Net Bugünkü Değer Analizi

Projenin uygulanabilir olması için yıllar itibariyle nakit akışlarının belirli bir indirgeme oranı ile bugünkü değerinin bulunarak, bulunan tutardan yatırım giderinin çıkarılmasıyla oluşan rakamın sifıra eşit veya büyük olması gerekmektedir. Analiz yapılırken kullanılacak formül aşağıda yer almaktadır.

$$NBD = \sum_{t=0}^n (NA_t / (1+k)^t)$$

NA_t : t. Dönemdeki Nakit Akışı

k: Faiz Oranı

n: Yatırımın Kapsadığı Dönem Sayısı

11.3. Başabaş Noktası

Başabaş noktası, bir firmanın hiçbir kar elde etmeden, zararlarını karşılayabildiği noktayı/seviyeyi belirtir. Diğer bir açıdan ise bir firmanın giderlerini karşılayabildiği nokta da denilebilir. Başabaş noktası birim fiyat, birim değişken gider ve sabit giderler ile hesaplanır. Ayrıca sadece sabit giderler ve katkı payı ile de hesaplanabilir.

Başabaş Noktası = Sabit Giderler / (Birim Fiyat–Birim Değişken Gider)

12. RİSK ANALİZİ

Projede başarısızlığa yol açabilecek temel riskler ve bunların proje üzerinde oluşturacağı muhtemel etkilere bu bölümde yer verilecektir.

12.1. Duyarlılık Analizi

Duyarlılık analizi, hangi risklerin ya da belirsizlik kaynaklarının proje çıktıları üzerinde en çok etki yaratacağını belirlemek amacıyla kullanılan bir analiz tekniğidir. Projedeki belirsiz bir unsurun diğer belirsiz unsurlar sabit tutulduğunda durumu ne şekilde etkilediğini incelemek için kullanılır.

Kamu yatırım projelerinde duyarlılık analizi, birim satış fiyatı, satış miktarı, ana girdi maliyetleri, projenin süresi, indirgeme oranı gibi herhangi bir değişkende meydana gelebilecek olası değişmelerin, diğerleri sabit kalmak kaydıyla analize esas alınan ölçüt (NBD, İKO, F/M, Geri Ödeme Süresi, vb.) üzerindeki etkisini görebilmek için yapılır. Duyarlılık analizi yapılırken öncelikle projenin hangi değişkene daha duyarlı olduğunun tespit edilmesi gerekir.

12.2. Proje ile İlgili Riskler ve Etkiler

Projede başarısızlığa yol açabilecek temel riskler ve bunların proje üzerinde oluşturacağı muhtemel etkilere bu bölümde yer verilir.

12.3. Temel Risklerle İlgili Risk Azaltma Tedbirleri

Tanımlanan risklerin olasılıklarını azaltmak, iyileştirmek ve olumlu durumlara çevirmek amacıyla belirlenecek risk azaltma tedbirlerine bu bölümde yer verilir.

TABLO 9 RİSK ANALİZİ TABLOSU

RİSK TANIMI	DÖNEM (UYGULAMA/İŞLETME)	OLASILIK (1-5 ARASI)	ETKİ DÜZEYİ (1-5 ARASI)	TEDBİR

13. ÇEVRESEL ANALİZ

13.1. Çevresel Etkilerin Ön Değerlendirmesi

Projelerin önemli ekonomik ve sosyal sonuçlar doğurabilecek istenmeyen olumsuz çevresel etkileri olabilir. Projenin çevreye olabilecek olumlu veya olumsuz tüm etkileri çevresel analiz kapsamında değerlendirilir. Çevresel analiz kapsamında belirlenen olumlu ve olumsuz tüm etkileri bu bölümde belirtilecektir.

Çevresel analiz kapsamında parasal olarak ifade edilebilen etkileri, sayısal olarak ifade edilmekle birlikte parasal olarak ifade edilmeyen etkileri ve sadece niteliksel olarak tanımlanabilen etkileri değerlendirilir. Parasallaştırılabilen bütün çevresel etkiler fayda maliyet analizine dâhil edilecektir. Parasallaştırılmayan bütün etkilere sözel olarak yer verilecektir.

Çevresel analiz ile belirlenen olumsuz etkilerin yönetmeliklerle ve/veya bilimsel esaslara göre kabul edilebilir sınırlara uyararak önlenmesi ya da çevreye zarar vermeyecek ölçüde en aza indirilmesi amacıyla alınabilecek alternatif önlemin maliyeti ile buna rağmen giderilemeyen etkilere ilişkin tüm maliyetler parasal olarak belirlenerek ekonomik analize dâhil edilir. Parasal olarak belirlenemeyen maliyetlere sosyal analizde niteliksel olarak yer alır.

13.2. Çevresel Riskler ve Azaltma Tedbirleri

Projenin çevreye vereceği olumsuz etkilerin en aza indirilmesi için önerilen tedbirler bu bölümde belirtilecektir.

14. SOSYAL ANALİZ

Bu kısım yalnızca parasallaştırılmayan sosyal etkilere sahip projeler için doldurulacaktır.

14.1. Projenin Sosyal Etkileri

Bu bölümde projenin oluşturması beklenen olumlu ve olumsuz sosyal etkilerine yer verilecektir.

14.2. Projenin Toplumsal Gruplara Etkisi

Toplumsal grupların (kadın, erkek, çocuk, genç, yaşlı vb.) projeden nasıl etkileneceği, proje sonucunda söz konusu grupların durumunda nasıl bir iyileşme öngörüldüğü bu bölümde belirtilecektir.

15. PROJE YÖNETİMİ VE UYGULAMA PROGRAMI

15.1. Proje Yürütücüsü Kuruluş ve Teknik Kapasitesi

Proje yürütücüsü kuruluş ve birim hakkındaki bilgiler ile kuruluşun proje ile ilgili tecrübelerine bu başlık altında yer verilecektir.

15.2. Proje Organizasyonu ve Yönetim

Projenin yatırım ve işletme dönemi için organizasyon ve insan kaynakları planlaması gerekmektedir. Organizasyon kapsamında insan kaynakları yapılanması ve tahmini insan gücü gereksinimi ve tahmini yıllık insan kaynakları maliyeti (brüt) hesaplanarak bu bölümde belirtilecektir

15.3. Proje Uygulama Planı ve Projede Kritik Aşamalar

Yatırım kararından projenin hayata geçmesine kadar geçen süreyi kapsayan proje uygulama aşaması, iç içe geçmiş birtakım faaliyetlerden oluşmakla beraber, bu aşamada belirli bir proje yönetim ekibi oluşturulması ve projenin uygulanması için gerekli işlemlerin tespiti gerekir. Etüdün bu bölümünde uygulama planı ile ilgili hususlar yer almalıdır. Proje takvimi, proje faaliyetlerinin bir zaman çizelgesine dönüştürülmesidir. Bu bölümde belirtilecek olan proje takvimi, projenin tamamlanma zamanı, her aktivite için programlanmış başlangıç ve bitiş zamanı, önemli (kritik) olan ve olmayan aktiviteler, kritik olmayan aktivitelerin geciktirilebilme ihtimali ve süresi ile belirsizlikler hesaba katıldığında, projenin hedeflenen tarihte tamamlanma olasılığına yer verilmelidir

16. SONUÇ

Projenin ekonomik ve finansal olarak uygunluğuna dair yapılan analiz sonuçlarının toplu olarak değerlendirildiği bölümdür.

Bu bölümde yatırımın planlanan ömrü boyunca faaliyetlerinin aksamadan devam edebilmesinin (sürdürülebilir olmasının) varsa bağlı olduğu koşullar ve bu koşulların sağlanması için alınacak tedbirler de belirtilecektir.

EKLER:

- Taşınmazların mülkiyet durumunu gösteren belgeler
- Talep Analizinde Kullanılan Dokümanlar
- Diğer (taahhütname, protokoller vb)

ŞABLON A

Başvuru Sahibi için; Yetkili Organ Kararında Yer Alması Gereken İfade

T.C. Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı tarafından yürütülmekte olan 2025 Yılı Fizibilite Desteği Programı kapsamında kurum/kuruluşumuz adına “.....” başlıklı bir fizibilite teklifinde bulunulmasına ve başvurunun başarılı olması durumunda fizibilite sürecinin yürütülmesine, sunulan teklife ilişkin olarak kurum/kuruluşumuzu temsile, ilzama ve teklife ilişkin belgeleri imzalamaya “.....” T.C. kimlik numaralı “.....”nın yetkili kılınmasına karar verilmiştir.

ŞABLON B

Proje Ortak(lar)ı için; Yetkili Organ Kararında Yer Alması Gereken İfade

T.C. Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı tarafından yürütülmekte olan 2025 Yılı Fizibilite Desteği Programı kapsamında başvuru sahibi “.....” tarafından sunulan “.....” başlıklı fizibilite teklifinde kurum/kuruluşumuzun ortak olarak yer almasına, bu doğrultuda, teklif kapsamında kurum/kuruluşumuzu temsile, ilzama ve teklife ilişkin ortaklık beyannamesi ve diğer belgeleri imzalamaya “.....” T.C. kimlik numaralı “.....”nın yetkili kılınmasına karar verilmiştir.

ŞABLON C

**T.C.
BURSA ESKİŞEHİR BİLECİK KALKINMA AJANSI
GENEL SEKRETERLİĞİNE**

Ajansınız tarafından yürütülmekte olan 2025 Yılı Fizibilite Desteği Programı kapsamında kurum/kuruluşumuz adına yapılacak mali destek talebine ilişkin iş ve işlemlerde kurumumuzu temsile, ilzama ve proje belgelerini imzalamaya yetkili kişi olan kurumumuz Müdürü/Başkanı vb. “.....”nın tatbiki imza beyanı aşağıdadır.

.../.../2025

Kurumun En Üst Yetkili Amiri

İmzası ve Mühür

.....'nin Tatbiki İmzası: (İMZA)'nin Tatbiki İmzası: (İMZA)'nin Tatbiki İmzası: (İMZA)
---	---	---